

Discussion Paper
1/2007

ISSN: 0807-3406

Lars Chr. Monkerud
Institutt for offentlige styringsformer,
e-post: lars.monkerud@bi.no

Undersøkelse av lokalpolitikere 2006/2007. En redegjørelse for undersøkelsens gjennomføring og datakvalitet - samt noen hovedtendenser

Sammendrag

Rapporten dokumenterer spørreskjemaundersøkelsene som ble gjennomført av Handelshøyskolen BI i samarbeid med Statistisk sentralbyrå høsten 2006/våren2007. Undersøkelsene omfatter svar på spørreskjemaer sendt til kommunestyrerepresentanter 121 norske kommuner og til ordførere og varaordførere i alle landets kommuner. Spørsmålene i undersøkelsene kartlegger respondentenes holdninger til økonomiske prioriteringer og virkemidler, til rammebetingelser gitt av sentrale myndigheter og til spørsmålet om kommunesammenslåing av egen kommune med nabokommunen(e). Det spørres også om hvordan den enkelte respondent opplever den interne organiseringen av kommunen.

Undersøkelsens representativitet og datakvalitet vurderes som altoverveiende god. Det presenteres resultater for store (over 5000 innbyggere) og små kommuner (under 5000 innbyggere) og for kommunestyrerepresentanter generelt og ordførere/varaordførere innenfor de to kommunetyper. Rapporten sammenligner resultatene fra undersøkelsene med resultater fra tilsvarende tidligere undersøkelser (1995-2003).

Undersøkelsen dokumenterer at eldreomsorg ble prioritert høyt i undersøkelsene fra 2003, og prioriteres enda høyere i 2007. Grunnskole prioriteres omtrent like høyt som eldreomsorg, mens barnehager/parker prioriteres noe lavere. På disse to sektorene (grunnskole og barnehager/parker) har det ikke skjedd større endringer i prioriteringsønskene.

Det kan spores en svak generell tilbakgang i den rapporterte ønskeligheten av bruk av anbudskonkurranser - også innenfor tjenestoområder som tradisjonelt har hatt stort innslag av konkurranse (renovasjon, samferdsel og renhold).

Kommunestyrerepresentanter i store kommuner (flere enn 5000 innbyggere) vil i sterkere grad enn representanter fra mindre kommuner øke skattene og senke brukerbetalingen på en rekke områder.

Kommunestyreperesentantene oppfatter oppgaver som har med overordnede mål å gjøre som svært viktige – dvs. oppgaver av typen prioriteringer, å se til at administrasjonen iverksetter vedtatte oppgaver og å sørge for god økonomistyring og effektiv ressursbruk. I undersøkelsen vurderes sistnevnte oppgave som enda viktigere enn før (som målt i holdningsundersøkelser i 2000). Oppgaver som kan knyttes til lokalpolitikeres “ombudsrolle” (for eksempel å ta opp saker for enkeltpersoner) ses som noe mindre viktige enn førstnevnte typer oppgaver, og de vurderes også som noe mindre viktige enn før (2000). Viktigheten av alle de nevnte typer oppgaver oppfattes likt i store og små kommuner (over vs. under 5000 innbyggere).

Villigheten til å slå egen kommune sammen med nabokommunen(e) er ikke endret siden 2003. Representanter i små kommuner (under 5000 innbyggere) er de sterkeste motstanderne av kommunesammenslåinger som berører egen kommune.

Partier ser ut til å være en til dels mye viktigere del av politikken i større kommuner: Lokalpolitikere i mindre kommuner (under 5000 innbyggere) lar seg i langt mindre grad binde av partiprogrammet.

1) Innledning

Høsten 2006/våren 2007 gjennomførte Handelshøyskolen BI i samarbeid med Statistisk sentralbyrå (SSB) en spørreskjemaundersøkelse blant norske kommunestyre-representanter, og SSB sto også for den praktiske gjennomføringen med utsendelse av spørreskjema, purringer og registrering av data. Undersøkelsene ble finansiert av Kommunal- og regionaldepartementet. Det ble gjennomført en undersøkelse med spørreskjema utsendt til alle kommunestyrerepresentanter i et utvalg av 121 norske kommuner, samt en undersøkelse med skjema sendt ut til alle landets ordførere og varaordførere. Undersøkelsene som ble gjennomført i 2006/2007 viderefører et allerede opparbeidet arkiv ved Handelshøyskolen BI som inneholder tilsvarende data fra fire tidligere valgperioder.¹

Rapporten tar for seg de nevnte undersøkelser på følgende måte: I del 2 redegjøres for undersøkelsesopplegget og datakvaliteten i 2007-undersøkelsen. Del 3 presenterer noen

¹ Undersøkelsen for valgperioden 1999-2003 er dokumentert i Monkerud, L. C. (2003): “Undersøkelse av lokalpolitikere og rådmenn 2002/2003. En redegjørelse for undersøkelsens relevans, gjennomføring og datakvalitet - samt noen hovedtendenser”, *Discussion Paper* 3/2003, Handelshøyskolen BI. Se [http://web.bi.no/forskning/papers.nsf/Lookup/dp2003-03/\\$file/dp2003-03.pdf](http://web.bi.no/forskning/papers.nsf/Lookup/dp2003-03/$file/dp2003-03.pdf) og [http://web.bi.no/forskning/papers.nsf/Lookup/dp2003-03/\\$file/pd2003-03-vedlegg.pdf](http://web.bi.no/forskning/papers.nsf/Lookup/dp2003-03/$file/pd2003-03-vedlegg.pdf).

hovedtendenser i datamaterialet og sammenligner svarmønstrene med tilsvarende mønstre i tidligere undersøkelser der det er mulig. Del 4 oppsummerer hovedfunnene.²

2) Opplegget i 2007-undersøkelsen, samt litt om representativitet og datakvalitet

For å lette gjennomføringen av inneværende valgperiodes undersøkelse, ble det besluttet ikke å gjennomføre undersøkelser rettet mot fylkestingsrepresentanter og kommunale administrasjonssjefer. Av samme grunn har undersøkelsen for inneværende valgperiode en del færre spørsmål enn tilsvarende tidligere undersøkelser. For lette svarbyrden for respondentene ble det i tillegg bedt om samtykke til at SSB koblet visse bakgrunnsopplysninger (kjønn, alder, partiet respondenten representerer mv.) til svarene. Bakgrunnsopplysningene ble hentet fra ulike SSB-registre og er ellers dokumentert i appendikset til sist i denne rapporten (spørreskjema, kodebok og deskriptiv statistikk).

Spørreskjema til alle kommunestyrerepresentanter i 121 kommuner, samt til ordførerne og varaordførerne i alle landets kommuner ble sendt ut ultimo august 2006. Kommuneutvalget på 121 kommuner i inneværende undersøkelse er ellers det samme som i tidligere undersøkelser, men med to unntak: Representanter i tidligere Ølen kommune er utelatt, siden denne kommunen siden forrige undersøkelse er slått sammen med (nye) Vindafjord (i 2006). Dessuten er kommunestyrerepresentanter fra Oslo med i kommuneutvalget i inneværende undersøkelse (se appendiks for fullstendig liste over kommuner der alle representanter fikk tilsendt spørreskjema).

Opprinnelig svarfrist ble satt til 20. oktober 2006, og SSB gjennomførte to purrerunder. Endelig sluttstrek for innsamlingen ble trukket primo februar og data fra SSB var klare til analysebruk 16. februar 2007. Til sammen 2577 respondenter hadde da returnert gyldige spørreskjema. Tabell 2.1 viser svarprosenten for de ulike gruppene i undersøkelsen³

Tabell 2.1: Svarprosent i de ulike undersøkelser 2006/2007

	Svarprosent	N
Kommunestyrerepresentanter (121-kommune-utvalg)	57	3795
Ordførere	61	429
Varaordførere	63	429

Svarprosenten blant de 121 kommunene ligger på samme nivå som i tidligere undersøkelser (58 prosent i 2003) og er ellers tilfredsstillende for denne typen undersøkelser. Svarprosenten blant ordførere og varaordførere er også relativt høy, men

² Takk til Rune Sørensen for kommentarer til rapporten.

³ N for 121-kommune-utvalget inneholder ikke de to representantene fra gamle Skjerstad som gikk inn i nye Bodø kommunestyre (2005): Utvalget av representanter er trukket blant dem som er valgt i 2003. Dermed er heller ikke ordførere eller varaordførere fra kommuner som er opprettet etter 2003 med i undersøkelsen. I praksis betyr dette at nye Vindafjord (2006) og nye Aure (2006) ikke er med i universet det ble trukket fra (dvs. N=431-2=429 for ordfører/varaordførerundersøkelsene). Antallet (N) for 121-kommuneutvalget inneholder for øvrig respons også fra ordførere og varaordførere. I de videre analyser av representativitet legges uansett "reell N" til grunn (N=3797 og N=431).

særlig for ordførerundersøkelsen er svarprosenten en del lavere enn ved forrige undersøkelse (61 prosent vs. 74 i 2003).⁴ Dette skyldes en feilkoding i utvalgstrekkningen: I 121-kommune-utvalget ble spørreskjema opprinnelig sendt ut til alle representanter *utenom* ordførere og varaordførere, slik at disse representantene i de nevnte kommunene i praksis har hatt en kortere svarfrist enn andre.

Hvor stort problem lavere svarprosjenter kan volde avhenger av problemstillingen som søkes belyst. Skal en for eksempel si noe samlet om norske kommuner (på kommunenivå) kan det tenkes at responsen vil variere etter kommunetype og at man derfor bør overveie å vekte responsen etter typens representativitet i undersøkelsen. Når undersøkelsene retter seg mot politikere er det allikevel rimelig å anta at partitilhørighet er blant de sterkeste holdningsprediktorene, og at skjevheter her er spesielt viktige å kartlegge. Tabell 2.2 og 2.3 viser fordelingen på et utvalg variabler⁵ i utvalget og i universet, samt forskyvningen for de ulike gruppene (hvv. for kommunestyrerepresentanter og ordførere/varaordførere).

Tabell 2.2: Representativitet i undersøkelsen av kommunestyrerepresentanter 2002/2003

	I	II		III	
	Andel i undersøkelsen N=2180	Andel i 121-kommunersutvalg N=3797	(diff.)	Andel i hele kommune sektoren N=11105	(diff.)
Over 5000 innbyggere	82	82	(0)	59	(23)
Under 5000 innbyggere	18	18	(0)	41	(-23)
	100	100		100	
Formannskapsmedlemmer	28	27	(1)	28	(0)
Vanlige medlemmer	72	73	(-1)	72	(0)
	100	100		100	
Kvinner	32	36	(-4)	35	(-3)
Menn	68	64	(4)	65	(3)
	100	100		100	
Høyrepartier (H,Frp)	31	32	(-1)	27	(4)
Mellompartier (KrF, V, Sp)	25	22	(3)	26	(-1)
Sosialistiske partier (RV, SV, DNA)	39	40	(-1)	39	(0)
Andre partier	5	6	(-1)	8	(-3)
	100	100		100	

Dersom vi er ute etter å kartlegge årsakene til frafall spesielt må fordelingen i vårt utvalg (kolonne I) sammenlignes med fordelingen i utvalget av 121 kommuner (kolonne II). I undersøkelsen er det ikke gjort noe forsøk på å registrere frafallsgrunn, så resultatene må tolkes med forsiktighet. Formannskapsmedlemmer svarer i denne undersøkelsen kun i ubetydelig grad mer enn andre kommunestyrerepresentanter (mot en forskyvning på 6-7

⁴ Se Monkerud (2003:4, tabell 3.1).

⁵ Dette er variabler det finnes registeropplysninger om hos Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste (NSD) og som det er mulig å legge til grunn i en frafallsanalyse. En del av de data som er benyttet i denne publikasjonen er hentet fra Norsk samfunnsvitenskapelig datatjenestes kommunedatabase og fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Verken NSD eller SSB er ansvarlige for analyse av dataene eller for de tolkninger som er gjort her.

prosent i forrige undersøkelse) mens tendensen til at menn svarer hyppigere enn kvinner forsterkes noe fra undersøkelsen i 2003 (en forskyvning på 4 prosent mot 2 prosent i 2003).⁶ For kommunetypevariabelen kommunestørrelse (mer om denne nedenfor) finner vi ingen forskyvning når det sammenlignes med bruttoutvalget, og ser man på respondentenes partitilhørighet er forskjellene mellom fordelingen i utvalget (kolonne I) og universet (kolonne II) også ubetydelige.

Tabell 2.3 viser tilsvarende tall for undersøkelsen som ble rettet mot ordførere og varaordførere. Heller ikke her er det store forskjeller mellom fordelingene på de aktuelle variablene i det endelige utvalget og i de vi finner i kommunesektoren som helhet (universet det trekkes fra).

Tabell 2.3: Representativitet i undersøkelsen av ordførere og varaordførere 2006/2007

	I	II	
	Andel i undersøkelsen N=2180	Andel i hele kommunesektoren N=11105	(diff.)
Over 5000 innbyggere	43	45	(-2)
Under 5000 innbyggere	57	55	(2)
	100	100	
Kvinner	24	26	(-2)
Menn	76	74	(2)
	100	100	
Høyrepartier (H,Frp)	19	19	(0)
Mellompartier (KrF,V,Sp)	35	30	(5)
Sosialistiske partier (RV,SV,DNA)	38	41	(-3)
Andre partier	8	10	(-2)
	100	100	

De forskyvninger vi hittil har sett på er altså moderate, og undersøkelser viser at kjønn og formannskapsmedlemskap uansett sjelden har markant stor forklaringskraft for de holdninger vi studerer når det også kontrolleres for partitilhørighet. Det er i tillegg slik at fordelingen på de sterkeste prediktorer når det gjelder holdninger – altså på partitilhørighet – også er moderat forskjøvet. For det andre, holder dette mønsteret seg når vi sammenligner de aktuelle fordelingene i vårt utvalg (kolonne I i tabell 2.2) med fordelingene for alle kommunestyrerepresentanter (kolonne III i tabell 2.3) – altså med det universet vi helst ser at vi kan generalisere til. Unntaket er (som ved undersøkelsen i 2003) kommunestørrelse: I vårt utvalg er rundt 82 prosent av representantene fra kommuner med over 5000 innbyggere, mens det tilsvarende tallet i hele kommunesektoren er 59 prosent. Dette er et bevisst trekk ved undersøkelsesdesignet: Når et utvalg kommuner og representanter først skulle trekkes, ble det ansett som viktig at *mandatet fra befolkningen* ble godt kartlagt og representert. Utvalget reflekterer på denne måten representantene i den kommunetypen folk flest bor i.

⁶ Se Monkerud (2003:5).

For mange problemstillinger vil imidlertid nettopp ulike kommunekjennetegn være vel så interessante: Forhold slike som kommunestørrelse, sentralitet og kommunale inntekter være vel så viktige prediktorer for lokalpolitikeres holdninger som for eksempel partitilhørighet. Tabell 2.4 nedenfor gir en oversikt over fordelingen på typiske kommunekjennetegn i de kommunene som er dekket i undersøkelsene.

En legger merke til at ordfører/varaordførerundersøkelsen avspeiler disse kommunekjennetegnene ganske godt (kolonne III avviker ikke særlig fra kolonne I), mens undersøkelsen som retter seg mot representantene i 121-kommune-utvalget dekker kommuner som har større folketall og lavere kommunale inntekter enn gjennomsnittet.

Tabell 2.4: Utvalgte kommunekjennetegn i undersøkelsene 2006/2007. Gjennomsnitt (standardavvik)

	I	II	III
	Alle kommuner	121-kommune-utvalg	Ordførere/varaordførere
Antall kommuner:*	429	121	364
Sentralitet (SSB, 1991)	3.63 (2.51)	4.41 (2.37)	3.60 (2.50)
Folketall (2004)	10649 (30670)	20703 (54501)	10614 (32506)
Nord-Norge/Trøndelag (=1)	0.32 (0.47)	0.26 (0.44)	0.32 (0.47)
Vestlandet (=1)	0.28 (0.45)	0.31 (0.46)	0.29 (0.45)
Østlandet (=1)	0.40 (0.49)	0.43 (0.50)	0.40 (0.49)
Frie inntekter per innbygger (1000 NOK, 2004)	29.65 (7.03)	27.09 (5.08)	29.73 (7.05)

* Fordelingen legger til grunn de fra NSD sist tilgjengelige regnskapstall for frie kommunale inntekter per innbygger (skatt på inntekt og formue samt statlige ramme-overføringer i 2004, N=434), slik at kommuner som er sammenslått siden da utelates (Aure, Tustna, Skjerstad og Ølen). Dessuten er Torsken kommune – som står oppført med ugyldig verdier for frie inntekter hos NSD – også utelatt.

Uansett kan det se ut til at undersøkelsen av kommunestyrerepresentanter skiller seg vesentlig fra universet når det gjelder visse kommunekjennetegn (både i tabell 2.4 og i tabell 2.2 dersom man ser på gjennomsnittlig kommunestørrelse for hele kommunesektoren i kolonne III vs. den for 121-kommune utvalget i kolonne I). Og selv om partitilhørighet generelt sett kanskje er den viktigste forklaringsvariabelen når det gjelder holdninger, kan vi for eksempel ikke avfeie kommunestørrelse og kommuneøkonomi som viktige for enkelte spørsmål. På den ene side er det høy korrelasjon mellom kommunestørrelse og frie inntekter per innbygger, og kommunens økonomiske situasjon kan eksempelvis også si noe om de økonomiske disposisjoner man foretrekker. Dessuten er kommunestørrelse for eksempel blitt trukket frem som en viktig faktor i spørsmålet om kommunesammenslåinger, der det hevdes at mindre kommuner fører med seg større deltagelse og nærhet enn store kommuner. Dermed kan det tenkes at representanter fra mindre kommuner i større grad føler at det er mer å tape ved sammenslåing med en eller

flere nabokommuner. Tabell 2.5 nedenfor viser statistikk for representanter som er med i undersøkelsen og for alle kommunestyrerepresentanter etter kommunestørrelse.

Som i undersøkelsen fra 2003 ser man at småkommunene i gjennomsnitt er rikere enn de store kommunene, men også at det er store forskjeller småkommunene imellom. Tabellen viser at dette mønsteret holder seg i vårt utvalg og også at partifordelingen ikke forskyves nevneverdig fra univers til utvalg.⁷ Slik som også ble gjort for 2003-undersøkelsen

Tabell 2.5: Representativitet i undersøkelser 2006/2007. Etter kommunestørrelse. Gjennomsnitt (standardavvik)

	Alle kommuner	121-kommune- utvalg	Ordførere/vara- ordførere
Under 5000 innbyggere (2006):	N=4525	N=387	N=302
Frie inntekter per innbygger (1000 NOK, 2000)	32.82 (6.69)	31.95 (4.83)	33.12 (6.80)
Sosialistiske partier (RV,SV,DNA) (=1)	0.36	0.36	0.34
Mellompartier (KrF,V,Sp) (=1)	0.32	0.32	0.40
Høyrepartier (H,Frp) (=1)	0.19	0.24	0.14
Andre partier (=1)	0.13	0.08	0.12
Over 5000 innbyggere (2006):	N=6581	N=1793	N=231
Frie inntekter per innbygger (1000 NOK, 2000)	24.75 (2.17)	24.60 (1.95)	24.96 (2.20)
Sosialistiske partier (RV,SV,DNA) (=1)	0.41	0.40	0.44
Mellompartier (KrF,V,Sp) (=1)	0.21	0.23	0.28
Høyrepartier (H,Frp) (=1)	0.33	0.33	0.26
Andre partier (=1)	0.05	0.04	0.02

presenterer derfor rapportens neste del resultater for store (over 5000 innbyggere) og små kommuner (under 5000 innbyggere) separat. Dermed kan man på en enkel måte unngå at utvalgsskjevhet volder for store problemer når sammenfattede resultater skal presenteres som representative for norske kommuner som sådan (slik dette kan være et problem særlig i analyser av 121-kommune-utvalget, jf. skjevheten i tabell 2.4), samtidig som

⁷ Se Monkerud (2003:8; tabell 3.4) for tilsvarende fordeling for 2003-undersøkelsen. Tabell 2.5 viser først og fremst at representantutvalget avspeiler representantuniverset når det gjelder frie inntekter. På kommunenivå (N=121 og 429) avviker uansett gjennomsnittet og standardavviket ikke nevneverdig fra tallene i tabellen. For undersøkelsen som retter seg mot ordførere/varaordførere vil det selvsagt være riktig å sammenligne partifordelingen med fordelingen blant likemenn innenfor de to kommunetypene (og ikke nødvendigvis med fordelingen hos alle representanter slik som presentert i tabellen). Fordelingen i undersøkelsen er imidlertid ganske lik den man finner blant alle ordførere og varaordførere, med andeler for ordførere/varaordførere med tilhørighet til hhv. sosialistiske partier, mellompartier og høyrepartier på 0.36, 0.35 og 0.14 i små kommuner, og tilsvarende andeler på 0.46, 0.25 og 0.24 i store kommuner.

separatanalyser på grovt vis kan kaste lys over noen aktuelle problemstillinger som nettopp knytter an til forhold som har med kommunestørrelse å gjøre.

Utover de betraktninger omkring representativitet med hensyn til *deltagelse* i undersøkelsen, kan man også spørre om problemer med representativitet i besvarelsen av de *enkelte* spørsmål. Dette synes allikevel ikke å være noe stort problem i undersøkelsen: Dersom man legger til grunn fordelingen blant respondentene i 121-kommuneutvalget på de trettito gruppene som kan dannes på bakgrunn av partitilhørighet (fire kategorier, som i tabell 2.5), kjønn, kommunestørrelse (over vs. under 5000 innbyggere) og eventuelt medlemskap i formannskapet, og deretter ser på hvordan denne endrer seg når man teller opp antallet i gruppene som har *gyldige* svar på enkeltspørsmålene, så får man et inntrykk av om enkelte grupper har store huller i svargivningen for enkelte spørsmål. For noen få spørsmål som alle respondenter kan svare på forskyves fordelingen to til fire prosent fra grunnfordelingen – dette gjelder spørsmålene om man lett får gjennomslag i ulike kommunale organer (under spm. 10) og om man er medlem av ulike typer styrer i kommunale virksomheter (under spm.14). Forskyvningene er uansett ikke er dramatiske, og for de andre spørsmålene ligger forskyvningen alstå på under to prosent.

Vi har hittil konsentrert oss om representativitet, og ikke vært inne på problemer med validitet og reliabilitet. Validitet er et spørsmål om vi har målt det vi er på jakt etter å måle, og i forlengelsen av dette om ulike respondenter har samme forståelse av de begreper som brukes. For det første skulle det være uproblematisk å hevde at de spørsmål som tas opp i undersøkelsen *prima facie* er enkle og rettfrem og at temaet som tas opp er sentralt for kommunestyrerepresentanter som sådan. Dessuten finnes vi finner som sagt ingen større tendens til at viktige grupper har større eller annerledes hull i svargivningen enn andre og heller ikke store hull for noen av gruppene, noe som generelt vil være tilfelle dersom spesielle grupper finner særskilte begreper tvetydige eller problematiske.

Når det gjelder reliabilitet har vi få muligheter til å sjekke dette inngående, og vi nøyer oss med å gjenta de enkle analyser som ble gjennomført for 2003-undersøkelsen.⁸ I skjemaet til kommunestyrerepresentanter spørres det om kommunen har eiendomsskatt. Svaret på dette spørsmålet er det nærmeste vi kommer et faktaspørsmål i våre undersøkelser, og et avvik fra “fasiten” kan tolkes som en (tilfeldig) unøyaktighet i svargivningen. Dersom vi kobler svaret på dette spørsmålet med opplysninger i KOSTRA om hvorvidt den aktuelle kommunen hadde eiendomsskatt i 2006 er korrelasjonen 0,80 (N=2060). Også for inneværende undersøkelser kan vi i noen grad også sjekke nøyaktigheten i svargivningen ved å se de ulike undersøkelsene i sammenheng. Dersom man antar at en kommunesammenslåing innebærer en konkret og overgripende endring i kommuneinstitusjonen, kan det forventes at kommunens ledelse i stort må ligge på linje med flertallet i kommunestyret i dette spørsmål. Når en sammenslåing trolig vil ha større praktiske konsekvenser for små kommuner heller enn store, og når det også kan antas at en slik omveltning er mer “dagsaktuell” i førstnevnte type kommuner, så leder dette også til en forventning om at enigheten mellom ledelse og flertall er sterkere nettopp i de mindre kommunene. I tabell 2.6 presenteres en oversikt over kommuner der det er

⁸ Se Monkerud (2003:9-10) for tilsvarende analyser for 2003-undersøkelsen.

henholdsvis uenighet og enighet mellom ordfører og flertallet i kommunestyret slik vi måler det i våre undersøkelser.

Mønsteret i tabellen bekrefter disse forventningene vi var inne på: I de mindre kommunene fanges det opp at ordfører og flertallet av kommunestyret i større grad ligger på linje ($\kappa=0,78$), mens det er større rom for uenighet i store kommuner der spørsmålet er mer hypotetisk og uten dramatisk store konsekvenser ($\kappa=0,70$).⁹

Tabell 2.6: Enighet mellom ordfører og kommunestyre i spørsmålet om kommunesammenslåing. Etter kommunestørrelse. Absolutte tall

	Under 5000 innbyggere		Over 5000 innbyggere	
	Kommunestyre mot sammenslåing	Kommunestyret for sammenslåing	Kommunestyre mot sammenslåing	Kommunestyret for sammenslåing
Ordfører mot sammenslåing	12	2	16	1
Ordfører for sammenslåing	0	6	4	12
	Kappa=0.78		Kappa=0.70	

Vi finner altså ingen åpenbare tegn til at data fra undersøkelsene ikke er representative for holdningene til massen av kommunestyrerepresentanter. Utvalget er skjevt med hensyn til kommunestørrelse og kommuneøkonomi, men dette kan håndteres gjennom separatanalyser. Frafallsanalyser av deltagelse og svarmønstre for enkeltspørsmål tyder på at det relevante frafallet stort sett fordeler seg tilfeldig blant viktige respondentgrupper. Trolig har dette sammenheng med at spørsmålene vurderes som lettfattelige i seg selv, og at de går til en samlet ressurssterk gruppe respondenter. Data synes å være reliable på et nivå som er akseptabelt for denne typen undersøkelser.

3) Noen hovedtendenser

På de følgende sider rapporteres hovedtendensene i materialet. Vårt materiale er rikt på data som kan kobles opp mot finere økonomiske og andre indikatorer i mer analytiske opplegg. Av plasshensyn kan vi i denne oversiktsrapporten ikke gå videre inn på slike skarpere problemstillinger, så vi konsentrerer oss hovedsakelig om de empiriske hovedfunn. Vi presenterer som sagt resultater for kommunestyrerepresentanter (121-kommune-utvalget) og ordførere/varaordførere fra små (under 5000 innbyggere) og store kommuner (over 5000 innbyggere) hver for seg.

Hovedfokus ligger her på å se variasjonen i holdninger i lys av kontekstuelle forhold gitt enten ved respondentens formelle forhold til institusjonen (om man er ordfører/varaordfører eller vanlig kommunestyrerepresentant) eller ved

⁹ Forskjellene er imidlertid noe mindre enn i tilsvarende analyse for 2003-undersøkelsen (*ibid.*).

institusjonsspesifikke forhold (for eksempel folketall og økonomi). Det kan argumenteres for at individuelle kjennetegn ved respondentene kan være vel så betydningsfulle. Vi rapporterer derfor typiske verdier for et utvalg bakgrunnsvariabler i et appendiks. Oversikten der viser at fordelingen på de fleste bakgrunnsvariabler ikke er dramatisk forskjellig i små og store kommuner, og dette styrker dermed tolkningene overfor i alle fall de enkleste alternative betraktninger som trekker inn individuelle egenskaper.¹⁰ Tabell 3.1 viser kommunestyrerepresentantenes budsjettprioriteringer slik dette måles i spørreskjemaets spm. 2. Det samme spørsmålet - med det samme batteriet av tjenesteområder - ble benyttet i 2003-undersøkelsen, og tabellen viser derfor svarmønsteret også fra denne for om mulig å spore endringer i prioriteringene. Tallene sier selvsagt *ikke* noe om *faktiske* budsjettbeslutninger, men kan allikevel gi en pekepinn på om enkelte tjenesteområder ønskes opp- eller nedprioritert over den perioden som studeres. Dersom vi først og fremst ser på de store og tunge tjenesteområdene, ser man for eksempel at pleie- og helse- og omsorgstjenestene gjennomgående prioriteres høyt av alle typer respondenter gjennom perioden. Felles for alle disse tjenestene er uansett at opprioriteringsraten er *økende* over de to valgperiodene. Eksempelvis øker ønskede prosentendringer for pleie- og omsorgstjenester (både i institusjon og i hjemmet) og for aktivisering av eldre og funksjonshemmede med rundt 0.5 prosentpoeng fra 2003 til 2007 (for representanter i store kommuner). Også grunnskole prioriteres høyt av nær sagt alle grupper på de to tidspunktene (men med et ønske om kutt blant ordførere/varaordførere i små kommuner i 2003), mens barnehager/parker prioriteres noe lavere. Tendensen er imidlertid at prioriteringen av de to sistnevnte områdene er nokså stabil fra det ene tidspunkt til det annet.

På den annen side ser man at det i perioden er et klart ønske om større nedprioriteringer av administrasjonsområdet og også ønsker om noe reduksjon innenfor økonomisk sosialhjelp og områder som kommunale boliger, sysselsettingstiltak, tekniske tjenester og naturforvaltning. Felles for de fleste av disse tjenestene er allikevel at ønsket om nedprioriteringer ser ut til å flate ut fra den ene valgperioden til den andre.

Tabellen viser også at det er forskjeller i ønsker hos representanter fra små og store kommuner, noe som kan gi en pekepinn om hvilken type press ulike kommuner opplever gjennom den perioden som studeres - for eksempel hvilke utfordringer store bylignende kommuner vs. andre kommuner står overfor. Forskjellene kommer tydelig frem innenfor pleie- og omsorg og helse- og sosial: Representanter fra store kommuner ser ut til å ville øke utgifter på disse områdene mer enn representanter fra små kommuner.

¹⁰ For å lette sammenlignbarheten (særlig i analysen av det faste kommuneutvalget) grupperes respondentene etter kommunens folketall i 2006. Dessuten utelates kommuner (dvs. gamle Ølen kommune) som er med i noen år og ikke andre (dvs. 2007), samt kommuner som ikke eksisterer i 2006 (dvs. gamle kommuner som inngår i de nylig opprettede kommuner nevnt i note 2, samt gamle Våle og Ramnes kommuner). Respondentene fra Oslo (nytt av 2007) er imidlertid med i materialet for 2007: Mønsteret i de følgende tabeller endres uansett ikke dersom Oslo utelates fra analysene. I inneværende undersøkelse hentes bakgrunnsopplysninger i stor grad fra registre (SSB). Dette kan i seg selv gi større forskjeller fra tidligere undersøkelsers *selvrapporterte* opplysninger. For eksempel kan ses at andelen med bakgrunn i offentlig forvaltning er en del høyere enn anslaget i 2003-undersøkelsen (fra 39 til 44 prosent av representantene generelt med bakgrunn i kommunal/fylkeskommunal/statlig virksomhet; se Monkerud (2003:vedlegg, s. B-1)). Om forskjellen innebærer en økning i andelen offentlig ansatte blant kommunestyrerepresentanter er dermed vanskelig å si. Uansett kan man anta at inneværende undersøkelses registeropplysninger er mer valide enn tidligere selvrapporterte opplysninger.

Det er også forskjeller mellom ulike typer respondenter: For de fleste av de tunge områdene som er nevnt (skole, helse- og sosial, pleie- og omsorg) er det slik at ordførere/varaordførere gjennomgående ønsker *lavere* økninger enn vanlige representanter (gitt valgperiode og kommunetype).¹¹ Representanter i ledende posisjoner er - ikke overraskende - mer konservative og/eller realistiske i sine budsjettønsker. Men, man ser også et klart avvik fra denne tendensen: I siste valgperiode (ønsker for budsjettåret 2007) ønsker ordførere/varaordførere om ikke mye større så allikevel *vel så store* budsjettøkninger innefor barnehageområdet som andre representanter.

¹¹ Den generelle tendensen er da også at ordfører/varaordførere ønsker mindre kutt enn andre der ønsker om kutt ellers er hovedtendensen: Ordførere/varaordførere ønsker altså generelt mindre endringer.

Tabell 3.1: Budsjettprioriteringer hos kommunestyrerepresentanter og ordførere/varaordførere. Gjennomsnittlig ønsket prosentendring for ulike tjenesteområder.* 2003 og 2007. Etter kommunistørrelse.

	Kommunestyrerepresent. 2003		Ordførere/varaordførere 2003		Kommunestyrerepresent. 2007		Ordførere/varaordførere 2007	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
	N=[433,442]	N=[1859,1889]	N=[326,333]	N=[275,284]	N=[370,377]	N=[1726,1745]	N=[296,300]	N=[220,225]
Politiske styrings- og kontrollorganer	-1.53	-1.38	-1.45	-1.09	-0.31	-0.36	0.12	0.08
Administrasjon	-2.93	-2.89	-2.41	-2.68	-1.50	-1.75	-0.62	-0.89
Grunnskole	1.25	2.14	-0.21	0.91	1.54	2.25	1.15	1.99
Barnehager og -parker	0.40	1.04	-0.26	0.52	0.61	1.10	0.62	1.33
Skolefritids tilbud	-0.23	0.11	-0.79	-0.45	0.23	0.50	0.14	0.27
Voksenopplæring	-0.88	-0.69	-1.09	-0.90	-0.31	-0.26	-0.33	-0.26
Musikk og kulturskoler	-0.21	0.00	-0.12	0.11	0.46	0.51	0.65	0.99
Forebyggende arbeid, helse- og sosial	1.41	2.00	1.02	1.49	1.87	2.24	1.47	1.91
Aktivisering eldre og funksjonshemmede	1.10	1.30	0.49	0.52	1.65	1.96	1.50	1.59
Diagnose, behandl. og rehab. -kommunehelsetjenesten	0.76	0.87	0.07	0.28	0.83	1.22	0.44	0.73
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeide	0.69	1.04	0.46	0.88	0.79	1.15	0.73	0.87
Økonomisk sosialhjelp	-1.06	-0.74	-1.13	-1.15	-0.47	0.19	-0.13	0.29
Tilbud til personer med rusproblemer	0.84	1.50	0.45	1.27	0.73	1.44	0.74	1.30

*Omkodet fra spm. 1 i spørreskjemaet: "Mye mindre"=-6, "Noe mindre"=-3, "Som i 2006 [2002]"=0, "Noe mer"=3, "Mye mer"=6.

Tabell 3.1 forts.: Budsjettprioriteringer hos kommunestyrerepresentanter og ordførere/varaordførere. Gjennomsnittlig ønsket prosentendring for ulike tjenesteområder.* 2003 og 2007. Etter kommunistørrelse

	Kommunestyrerepresent. 2003		Ordførere/varaordførere 2003		Kommunestyrerepresent. 2007		Ordførere/varaordførere 2007	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
	N∈[433,442]	N∈[1859,1889]	N∈[326,333]	N∈[275,284]	N∈[370,377]	N∈[1726,1745]	N∈[296,300]	N∈[220,225]
Barneverntjeneste og -tiltak	1.12	1.74	0.66	1.15	1.09	1.76	0.80	1.46
Pleie, omsorg og hjelp i institusjon	0.75	1.52	-0.05	0.83	1.53	2.02	1.05	1.95
Pleie, omsorg og hjelp i hjemmet	1.22	1.92	0.42	1.22	1.88	2.37	1.45	1.99
Kommunalt disponerte boliger	-1.62	-1.09	-1.79	-1.23	-1.16	-0.78	-0.88	-0.64
Kommunale sysselsettingstiltak	-0.56	-0.75	-0.90	-0.95	-0.51	-0.53	-0.46	-0.75
Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	-0.62	-0.44	-0.35	-0.26	-0.35	-0.66	0.04	-0.35
Kommunal næringsvirks./tilrettel. og bistand for næringslivet	1.25	0.07	1.00	0.40	1.52	0.48	1.79	0.74
Samferdsel, transporttiltak, veier	1.53	1.03	0.75	0.70	1.93	1.77	1.54	1.24
Tekniske formål (vann, avløp, renovasjon)	-0.05	-0.36	-0.26	-0.45	0.41	-0.04	0.18	0.12
Naturforvaltning og friluftsliv	-0.57	-0.48	-0.92	-0.76	-0.38	-0.27	-0.09	-0.05
Kulturformål (bibliotek, kino, museer, kunstformidl., idrett etc.)	-0.07	-0.09	-0.41	0.15	0.41	0.33	0.73	0.81
Kirke- og andre religiøse formål	-1.31	-1.78	-1.38	-0.95	-0.99	-1.34	-0.09	-0.58

*Omkodet fra spm. 1 i spørreskjemaet: "Mye mindre"=-6, "Noe mindre"=-3, "Som i 2006 [2002]"=0, "Noe mer"=3, "Mye mer"=6.

Tabell 3.2 viser svarene på et nytt spørsmål i 2007-undersøkelsen som måler respondentenes selv plassering på høyre-venstreskalaen. Slik sett er hovedtendensen at svarmønsteret samsvarer med rimelige oppfatninger om partienes posisjon på høyre-venstre-aksen.

En annen mulighet som har vært oppe til diskusjon er om representanter for de landsdekkende partier under ulike lokale omstendigheter kan tilpasse seg den lokale opinionen. For eksempel er dette et spørsmål om holdningene hos representanter for lokale tradisjonelle høyrepartier (H, Frp) kan gjenspeile at den representative lokale opinionen ligger til høyre eller venstre sett i forhold til landssnittet. I så fall skulle man forvente at lokale lag av Høyre eller Fremskrittspartiet (som i dette eksempelet) skulle oppvise en del variasjon i høyre-venstre-selv plassering. Fra før vet man at høyre-venstre-selv plassering hos velgerne varierer mellom ulike deler av landet, og det er også slik at dette gjenspeiles i de ulike landsdekkende partienes oppslutning regionalt.¹² Svarmønsteret i tabellen viser at kommunestørrelse i alle fall ikke evner å få frem en slik variasjon i enkeltpartiets gjennomsnittsskårer – det observeres ikke noen forskyvning av partienes plasseringer fra det ene tilfellet til det andre. Supplerende analyser der region (snarere enn kommunestørrelse) legges til grunn viser på samme måte at det er forskjellen mellom representanter fra de ulike landsdekkende partiene som er fremtredende, ikke forskjellen mellom selv plassering blant ulike regionale lag av det enkelte parti.

Tabell 3.2: Gjennomsnittlig selv plassering på høyre-venstre-skalaen blant kommunestyre-representanter og ordførere/varaordførere.* 2007. Etter parti og kommunestørrelse (N)

	RV	SV	DNA	Sp	V	KrF	H	Frp	Andre
Kommunestyrerepresentanter, U. 5000 innb.	-	2.74	3.69	5.04	4.60	5.35	7.56	8.52	4.77
	-	(23)	(110)	(71)	(15)	(31)	(61)	(27)	(35)
Ordførere/varaordførere, U. 5000 innb.	-	2.18	3.65	4.98	5.00	5.21	7.42	8.73	5.28
	-	(17)	(83)	(88)	(10)	(19)	(31)	(11)	(36)
Kommunestyrerepresentanter, O. 5000 innb.	0.50	1.96	3.37	4.64	4.74	5.17	7.51	8.35	5.36
	(14)	(194)	(487)	(191)	(68)	(145)	(288)	(293)	(72)
Ordførere/varaordførere, O. 5000 innb.	-	1.69	3.63	4.88	4.75	5.21	7.26	8.00	5.25
	-	(32)	(68)	(34)	(4)	(24)	(39)	(20)	(4)

Fra **spm. 2** i spørreskjemaet: 0=helt til venstre, 10=helt til høyre.

Tabell 3.3 viser svarene på et spørsmål om ønskeligheten av anbudskonkurranser på en rekke kommunale tjenesteområder. Dette samme spørsmålsbatteriet ble også benyttet i undersøkelsene i 2003 og 1999, og tabellen kan dermed illustrere utviklingen over tid for holdningene på dette området.

¹² Se for eksempel Monkerud, L. C. (2005): *Velgermakt i det regionale lokaldemokratiet? Politikktilpasning og velgerkontroll i fylkeskommunen*. BI Forskningsrapport nr. 9. Oslo:..

Tabell 3.3: Andel blant kommunestyrerepresentanter og ordførere/varaordførere som mener at anbudskonkurranse bør benyttes innenfor forskjellige tjenesteområder.* 2003 og 2007

	Kommunestyrerepresent. 1999		Kommunestyrerepresent. 2003		Ordførere/varaordførere 2003		Kommunestyrerepresent. 2007		Ordførere/varaordførere 2007	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
	N∈[561,570]	N∈[2060,2102]	N∈[423,428]	N∈[1842,11883]	N∈[316,332]	N∈[274,287]	N∈[371,375]	N∈[1722,1750]	N∈[292,299]	N∈[219,225]
Grunnskole	0.08	0.10	0.07	0.13	0.02	0.09	0.05	0.10	0.04	0.04
Barnehager	0.32	0.41	0.30	0.45	0.21	0.40	0.25	0.39	0.14	0.30
Musikkskoler	0.39	0.44	0.47	0.51	0.31	0.37	0.35	0.40	0.19	0.22
Leger	0.37	0.47	0.32	0.48	0.31	0.53	0.32	0.45	0.23	0.47
Sykehj., bo- og behandlingssentre	0.26	0.33	0.25	0.36	0.16	0.27	0.21	0.31	0.09	0.18
Barnevern	0.05	0.08	0.07	0.10	0.03	0.10	0.06	0.08	0.02	0.02
Pleie- og omsorgstj. i hjemmet	0.23	0.32	0.28	0.37	0.17	0.30	0.25	0.34	0.13	0.23
Kino	0.81	0.76	0.84	0.81	0.87	0.82	0.78	0.75	0.73	0.71
Renovasjon	0.86	0.82	0.88	0.86	0.90	0.91	0.83	0.81	0.82	0.83
Samferdselstiltak	0.78	0.77	0.83	0.81	0.85	0.88	0.77	0.75	0.74	0.72
Renhold	0.74	0.73	0.77	0.80	0.74	0.78	0.69	0.68	0.56	0.59

*Fra **spm. 3** i spørreskjemaet.

For det første ser man en tendens til at respondenter fra småkommuner i mindre enn grad enn andre er for konkurranseutsetting på de områder der det er moderat oppslutning om konkurranseutsetting (fra 25 til 50 prosent; eksempelvis innenfor sykehjem eller leger). På den ene siden kan det være mindre behov for å konkurranseutsette i de i snitt rikere småkommunene. På den annen side kan disse tjenestene være lite egnet for denne typen konkurranseutsetting: Det er også en tendens til at ordførere/varaordførere er noe mer skeptiske til konkurranse enn vanlige medlemmer av kommunestyret (gitt kommunetype og valgperiode). Muligens er sistnevntes holdninger mer "realistiske", mens holdningene hos den jevne representant mer reflekterer ideologiske faktorer. At småkommuner ikke samme grad trenger eller ikke i samme grad går inn for konkurranseutsetting kan uansett også fanges opp av kommunestyrets "ideologiske" sammensetning. Som vi så i tabell 2.5 er andelen representanter fra tradisjonelle høyrepartier (H, Frp) mye lavere i småkommuner enn i store kommuner, og dette er partier for hvilke konkurranseutsetting har vært en viktig ideologisk markeringssak.

En annen tendens er at det innenfor de tjenesteområder der det tradisjonelt har vært utbredt konkurranseutsetting (renovasjon, samferdsel, renhold, og også kino) kan spores en viss *tilbakegang* i oppslutningen rundt konkurranseutsetting (5-10 prosentpoeng; mot en svakere fremgang fra 1999 til 2003). Også for de andre tjenesteområdene kan en slik utvikling ses. Her kan også trekkes inn at oppslutningen om de tradisjonelle høyrepartiene (H, Frp) har sunket siden forrige lokalvalg (fra 25 ved valget i 1999 til 19 prosent i 2003, jf. tabell 2.3).

Tabell 3.4 presenterer svarfordelingen på et spørsmål om man er villig til å øke skattene for å få et bedret kommunalt tjenestetilbud.¹³ Det er en klar tendens til at villigheten til å øke skattene er størst i de store kommunene. Som vi har sett er de store kommunene

Tabell 3.4: Kommunestyrerepresentanters og ordførere/varaordføreres ønsker om skatteøkninger for bedret kommunalt tilbud.* 2007. Prosent (N)

	Kommunestyrerepresent.		Ordførere/varaordførere	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
Vil øke skattene med kr. 1000	40	50	47	58
Vil ikke øke skattene med kr.1000	54	48	46	39
Vet ikke	6	3	7	3
	(369)	(1736)	(294)	(225)

Fra **spm. 4** i spørreskjemaet.

gjennomgående fattigere enn den typiske småkommunen, og dette kan være noe av forklaringen på det observerte mønsteret: Behovet for å øke de kommunale inntektene er størst i de største kommunene. Denne tolkningen styrkes selvsagt av at det i de større kommunene er et langt sterkere innslag av tradisjonelt skattefiendtlige partier enn i de mindre kommunene (H, Frp; jf tabell 2.5).

¹³ Spørsmålet er også stilt – i en noen annen form - til velgerne i lokalvalgsundersøkelsen (2003).

Tabell 3.5: Kommunestyrerepresentanters og ordførere/varaordføreres ønsker om endringer i eiendomsskatten.* 2003 og 2007. Prosent (N)

	Kommunestyrerepresent. 2003		Ordførere/varaordførere 2003		Kommunestyrerepresent. 2007		Ordførere/varaordførere 2007	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
Prosentandel som oppgir at kommunen har eiendomsskatt	48 (437)	53 (1896)	45 (333)	49 (285)	36 (365)	52 (1695)	37 (290)	50 (223)
...prosentandel blant disse som vil fjerne eiendomsskatten	21 (208)	31 (992)	5 (149)	21 (140)	26 (132)	34 (880)	9 (107)	14 (111)
...prosentandel blant disse som vil redusere eiendomsskatten	11 (208)	13 (992)	2 (149)	9 (140)	9 (132)	11 (880)	2 (107)	12 (111)
...prosentandel blant disse som vil beholde dagens eiendomsskattnivå	56 (208)	41 (992)	80 (149)	46 (140)	57 (132)	39 (880)	71 (107)	50 (111)
...prosentandel blant disse som vil øke eiendomsskatten	13 (208)	16 (992)	13 (149)	25 (140)	8 (132)	16 (880)	18 (107)	24 (111)
Prosentandel som mener at kommunen bør innføre eiendomsskatt	20 (215)	25 (876)	25 (170)	24 (142)	21 (230)	29 (798)	21 (178)	19 (109)

Fra **spm. 5** i spørreskjemaet.

Også når det gjelder bruken av eiendomsskatt er det visse forskjeller mellom representanter fra store og små kommuner. Forskjellene her kan allikevel synes mindre tydelige: Mens ovennevnte spørsmål (spm. 4) spør om skatteøkninger *generelt* samt opplyser om en hypotetisk *konsekvens* (et bedre tilbud), så spør spørsmål 5 i spørreskjemaet om en skatt som faktisk pålegges velgerne, men som også er sterkt regulert og av liten finansiell betydning for de fleste kommuner. I tabell 3.5 ses for det første at noe færre respondenter rapporterer om bruk av eiendomsskatt i egen kommune i 2007 i forhold til 2003.¹⁴ For det andre vil flesteparten av nevnte respondenter beholde eiendomsskatten på dagens nivå (40 –80 prosent). For det tredje, er det en større andel blant ordførere/varaordførere enn blant vanlige representanter som vil beholde dagens nivå: Som de “mest ansvarlige” representanter, kan tenkes at ordførere/varaordførere er spesielt sensitive når det gjelder skatteøkninger.

Uansett kan ses av svarfordelingen i tabell 3.5 at det også er forskjeller mellom representanter i store og små kommuner når det gjelder holdninger til eiendomsskatt. Den nevnte tendensen til å ville beholde dagens nivå (gitt at det benyttes eiendomsskatt) er mye mindre utpreget i store kommuner. Dessuten er det en tendens til at kommunestyrerepresentanter fra større kommuner i sterkere grad enn representanter fra småkommuner kunne tenke seg å *innføre* eiendomsskatt der den fra før ikke benyttes. Og denne tendensen kan også se ut til å øke over tid. Tendensen er imidlertid ikke helt like sterk som den førstnevnte – heller er det en generell tendens til mer *varierte* holdninger i store kommuner - og den er ikke til stede blant ordførere/varaordførere. Trolig er det et langt tøffere skritt å innføre eiendomsskatt enn å øke den fra et eksisterende nivå, noe som igjen understrekes av svarmønsteret for ordførere/varaordførere.

Tabell 3.6 tar for seg svargivningen på et spørsmål om man vil øke eller senke gebyrnivået for en rekke tjenester. For vanlige representanter ses at det gjennomgående ønskes reduksjoner i brukerbetalingen for alle de nevnte tjenestene. For enkelte tjenester (barnehager, skolefritidsordning og eldreomsorg) ses dessuten at representanter i store kommuner ønsker større reduksjoner enn det man typisk ønsker seg i mindre kommuner. Trolig må dette ses i sammenheng med en relativt presset økonomisk situasjon i mange store kommuner og et tilhørende høyt gebyrnivå i utgangspunktet – og selvsagt med de sterkere ønsker om fellesfinansieringsløsninger som ble dokumentert ovenfor (tabell 3.4 og 3.5). Ordførerne og varaordførerne er på sin side mer restriktive: I snitt er villigheten til å endre på gebyrnivået innenfor de fleste nevnte tjenester nærmest fraværende, med unntak for barnehage- og skolefritidsområdet.¹⁵

Spørsmål 7 i spørreskjemaet – om opplevet statlig styring av kommunene – ble stilt første gang i 1995 og ble siden gjentatt i undersøkelsen for 2003. Tabell 7 viser svarmønsteret i de tre undersøkelsene. Man kan se en tendens til at den *generelle* oppfatningen om at den statlig styringen er for sterk går tilbake fra 2003 til 2007 (mot en fremgang for et slikt syn fra 1995 til 2003). Hva dette skyldes er ikke lett å si - muligens tar det noe tid før et

¹⁴ Dette er i tråd med nedgangen i inntekter innrapportert til KOSTRA (SSBs Statistikkbank): I 2006 hadde 144 av 387 kommuner slike inntekter (37 prosent) mot 181 av 426 (42 prosent) i 2006.

¹⁵ Målet presentert her sier selvsagt ikke noe om spredningen på de ulike alternativene (ønsket reduksjon, stillstand eller økning). Langt der fleste svarer imidlertid at de ønsker å beholde dagens nivå på alle de nevnte områder – dette gjelder for 55 til 75 prosent av kommunestyrerepresentantene og for 63 til 79 prosent av ordførere/varaordførere.

Tabell 3.6: Kommunestyrerepresentanters og ordførere/varaordføreres ønsker om gebyrordninger for ulike tjenester.* 2007. Gjennomsnittlig skåre (-1="bør reduseres", 0="beholde dagens nivå", 1="bør økes")

	Kommunestyrerepresent.		Ordførere/varaordførere	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
	N∈[375,378]	N∈[1734,1742]	N∈[294,295]	N∈[226,228]
Banehager	-0.15	-0.22	-0.15	-0.14
Skolefritidsordning	-0.16	-0.27	-0.10	-0.22
Elderomsorg	-0.15	-0.20	-0.01	-0.03
Vann	-0.07	-0.10	0.04	0.06
Avløp	-0.07	-0.11	0.06	0.05
Renovasjon	-0.15	-0.14	-0.03	0.01
Byggesaksbehandling	-0.29	-0.27	-0.05	0.00

*Omkodet som vist fra spm. 6 i spørreskjemaet.

endret stat-kommune-forhold faller på plass, eller mønsteret kan skyldes endringer i (parti)sammensetningen i kommunestyrene fra det ene tidspunktet til det andre. Uansett ser man at tendensene som karakteriserer særlig de enkelte store og tunge velfredstjenestene kommer til syne også i årets undersøkelse.

For det første er det i 2007 fortsatt på skole- og barnehageområdet at man opplever den statlige styringen som sterkest, mens pleie- og omsorgstjenestene ses som relativt friere stilt. For det andre er det ordførere/varaordførere som opplever den statlige styringen som sterkest (gitt kommunetype; store vs. små kommuner) - ikke overraskende når man kan anta at det nettopp er denne typen respondenter som til daglig må forholde seg til den statlige styringen. For det tredje er det fortsatt slik at det er representanter for store kommuner som opplever den statlige styringen som sterkest innenfor disse tjenesteområdene. Denne siste tendensen snus imidlertid når spørsmålet dreier seg om tjenesteområder utenom de store nasjonale velferdsoppgavene (tekniske formål, naturforvaltning, kommunal næringsvirksomhet). Muligens er dette mønsteret et uttrykk for at sistnevnte områder er regulert med minimumskrav som særlig mindre kommuner har vansker med å imøtekomme (av kapasitets- eller grunnkompetanseårsaker), mens de store velferdsoppgavene nødvendigvis er mer detaljregulert: Muligens opplever den statlige styringen innenfor sistnevnte områder som en drahjelp der lokal kompetanse mangler (småkommuner) og heller som en hemsko der det finnes mer lokal kompetanse (store kommuner).¹⁶

Spørsmål 8 i spørreskjemaet er det samme som ble stilt i 2003-undersøkelsen, og viser at villigheten til å slå egen kommune sammen med en eller flere nabokommuner i praksis ikke har endret seg. På begge undersøkelsestidspunkter er det slik at representanter i småkommuner i langt mindre grad er villige til å slå egen kommune sammen med andre. Tendensen forsterkes kraftig for ordførere/varaordførere, og disse er også generelt mer skeptiske til en sammenslåing som berører ens egen kommune. Muligens har dette sammenheng med at en sammenslåing også vil berøre ens egen posisjon.

¹⁶ Også i dette spørsmålet er det en klar tendens til at flesteparten velger midtalternativet ("styringen er passe sterk").

Tabell 3.7: Kommunestyrerepresentanters og ordførere/varaordføreres syn på statlig styring på ulike felter.* 1995, 2003 og 2007. Gjennomsnittlig skåre på indeks (1="styringen er for sterk", 0="styringen er passe", -1="styringen bør bli sterkere").

	Kommunestyrerepresent. 1995		Kommunestyrerepresent. 2003		Ordførere/varaordførere 2003		Kommunestyrerepresent. 2007		Ordførere/varaordførere 2007	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
	N∈[244,255]	N∈[1212,1243]	N∈[412,424]	N∈[1787,1821]	N∈[316,329]	N∈[265,280]	N∈[369,375]	N∈[1692,1725]	N∈[285,292]	N∈[221,227]
Grunnskole	0.09	0.09	0.15	0.20	0.40	0.62	0.06	0.07	0.20	0.24
Barnehager- og parker	0.07	0.05	0.21	0.20	0.44	0.53	0.11	0.16	0.23	0.29
Musikk og kulturskoler	-0.12	-0.06	0.16	0.15	0.23	0.26	0.06	0.05	0.08	0.08
Forebyggende arbeid, helse- og sosial	-0.06	-0.09	0.10	0.12	0.24	0.26	0.00	-0.01	0.08	0.02
Diagn., behandl. og rehab. - kommunehelsetj.	-0.04	-0.03	0.06	0.12	0.20	0.22	0.02	0.01	0.10	0.10
Økonomisk sosialhjelp	0.09	0.09	0.10	0.11	0.25	0.35	-0.03	-0.09	0.04	0.04
Barneverntjeneste og -tiltak	-0.08	-0.07	0.04	0.02	0.21	0.32	-0.07	-0.10	0.02	0.04
Pleie, omsorg og hjelp i institusjon ¹	-0.02	-0.12	0.14	0.12	0.32	0.39	-0.01	-0.01	0.08	0.11

*Fra **spm. 7** i spørreskjemaet. I 1995 skilte ikke undersøkelsen mellom pleie/omsorg i hjemmet og institusjon - spørsmålet ble stilt om "eldreomsorg" generelt.

Tabell 3.7 forts.: Kommunestyrerepresentanters og ordførere/varaordføreres syn på statlig styring på ulike felter.* 1995, 2003 og 2007. Gjennomsnittlig skåre på indeks (1="styringen er for sterk", 0="styringen er passe", -1="styringen bør bli sterkere").

	Kommunestyrerepresent. 1995		Kommunestyrerepresent. 2003		Ordførere/varaordførere 2003		Kommunestyrerepresent. 2007		Ordførere/varaordførere 2007	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
	N∈[244,255]	N∈[1212,1243]	N∈[412,424]	N∈[1787,1821]	N∈[316,329]	N∈[265,280]	N∈[369,375]	N∈[1692,1725]	N∈[285,292]	N∈[221,227]
Pleie, omsorg og hjelp i hjemmet	-	-	0.08	0.09	0.27	0.28	0.01	0.00	0.07	0.13
Kommunal næringsvirksomhet	0.06	0.04	0.20	0.19	0.36	0.23	0.17	0.15	0.25	0.16
Naturforvaltning og friluftsliv	0.21	0.06	0.40	0.24	0.60	0.45	0.38	0.21	0.51	0.37
Kulturformål (bibliotek, kino, idrett etc.)	-0.02	-0.01	0.11	0.13	0.17	0.16	0.12	0.08	0.11	0.07
Tekniske formål (vann, avløp, renovasjon)	0.27	0.18	0.21	0.20	0.37	0.35	0.16	0.12	0.20	0.13

*Fra **spm. 7** i spørreskjemaet. I 1995 skilte ikke undersøkelsen mellom pleie/omsorg i hjemmet og institusjon - spørsmålet ble stilt om "eldreomsorg" generelt.

Tabell 3.8: Kommunestyrerepresentanters og ordførere/varaordføreres syn på sammenslåing med nabokommunen(e).* 2007. Prosent (N).

	Kommunestyrerepresent. 2003		Ordførere/varaordførere 2003		Kommunestyrerepresent. 2007		Ordførere/varaordførere 2007	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
Ja - egen kommune bør slås sammen med nabokommunen(e)	36	48	23	39	34	47	22	40
Nei - egen kommune bør ikke slås sammen med nabokommunen(e)	64	52	77	61	66	53	78	60
	(439)	(1902)	(331)	(282)	(357)	(1611)	(276)	(210)

Fra **spm. 8** i spørreskjemaet.

Spørsmål 9 er et spørsmål som tidligere har blitt stilt i en undersøkelse blant kommunestyrerepresentanter i 15 norske kommuner (2000; utført av forskerne Hans-Erik Ringkjøb og Audun Offerdal).¹⁷ Spørsmålet kan si noe om hvilke roller lokalpolitikere opptrer i, for eksempel om man legger vekt på å fylle en rolle som ombudsmann for innbyggerne overfor lokalforvaltningen, om man heller legger vekt på en overordnet strategisk rolle der effektiv drift av kommunen står i fokus, eller om man er opptatt av en spesiell tjenestesektor.¹⁸ Opplegget i våre undersøkelser kan spesielt være til hjelp dersom man i grovt skal kunne si noe om hvordan slike rolleoppfatninger varierer mellom ulike typer av lokalpolitikere (ledere vs. vanlige representanter) og mellom ulike typer kommuner (store vs. små). Tabell 3.9 presenterer svarmønsteret i form av gjennomsnittlige skårer for hvor viktig den enkelte politiker mener at de nevnte arbeidsoppgavene er.

For det første ser man at det er et forbausende samsvar mellom resultatene i våre undersøkelser og Ringkjøb og Offerdals undersøkelse for de aller fleste spørsmåls vedkommende. Og oppgavene alle typer politikere ser ut til å rangere høyt er de som har med utforming av overordnede mål/prioriteringer og med styring av administrasjonen å gjøre. Dette inngår selvsagt i noe nær en basisdefinisjon på det de aller fleste forstår med en politiker. Men, det rapporteres selvfølgelig også om andre viktige oppgaver – og det er med hensyn til disse at noen interessante tendenser kan spores i vårt undersøkelsesopplegg:

For det andre ser man at oppgaven som går ut på å “ta opp saker rundt enkeltpersoner...” oppleves som mindre viktig i 2007-undersøkelsen (jf. reduksjon i skåre fra 3.9 til rundt 3.5 fra 2000 til 2007), mens oppgaven som går ut på å “sørge for god økonomistyring...” på sin side oppleves som viktigere (jf. økning i skåre fra 3.6 til rundt 4.6). Dette kan gi holdepunkter for å hevde at “ombudsrollen” opplever en (svak) tilbakegang, mens en overordnet (husholder)rolle kanskje er blitt viktigere for lokalpolitikerne. Det ser dessuten ikke ut til å eksistere noen forskjeller mellom små og store kommuner når det gjelder vektleggingen av “ombudsrollen” og “husholderrollen” sett på denne måten.

For det tredje er sektorhensyn lavest rangert (jf. spørsmålet om “fremme eksperters syn...” og om “arbeide for en kommunal oppgave”). Dessuten er disse aller lavest rangert hos ordførere/varaordførere – noe som ikke er overraskende gitt at disse respondentene i større grad står ansvarlige for “hele” kommunepolitikken.

¹⁷ Se Ringkjøb, H.-E. (2000) "Svarfordeling fra undersøkelse av kommunestyrerepresentantene i 15 norske kommuner", mimeo, Vestlandsforskning, Sogndal, og tabell 1a i Ringkjøb, H.-E. og Offerdal, A. (2002): "Den organiserte politikaren", kap. 4 i Bukve, O. og Offerdal, A. (red.): Den nye kommunen: Kommunal organisering i endring. Oslo: Samlaget. Takk til Oddbjørn Bukve og Audun Offerdal for tillatelse til å benytte resultatene fra undersøkelsen.

¹⁸ Grovt sett tilsvarer disse eksemplene på roller det Ringkjøb og Offerdal (2002:83) benevner henholdsvis “ombud”, “husholder” og “sektorpolitiker”.

Tabell 3.9: Arbeidsoppgaver kommunestyrerepresentanter og ordførere/varaordførere mener er viktige. 2007 og 2000.* Gjennomsnittlig skåre (1="lite viktig" til 5="svært viktig")

	Kommunestyrerepresent. 2007 (Handelshøyskolen BI/SSB)		Ordførere/varaordførere 2007 (Handelshøyskolen BI/SSB)		Kommunestyre- represent. 2000 (Offerdal og Ringkjøb)
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	
	N∈[373,378]	N∈[1728,1742]	N∈[291,295]	N∈[227,230]	
Ta opp saker som gjelder egen bygd/grend/bydel	3.69	3.54	3.32	3.18	3.46
Være ideskaper og formidle nye ideer om måter å løse oppgavene på	4.10	4.04	4.03	4.00	4.14
Ta initiativ i forhold til nye oppgaver/prosjekt i kommunen	3.99	3.97	4.12	4.05	4.07
Bidra til samarbeid på tvers av partigrænser	4.00	3.96	4.09	3.91	3.92
Utforme overordnede mål og prioriteringer for kommunens virksomhet	4.23	4.27	4.47	4.54	4.42
Ta opp saker der enkeltpersoner har problemer med å nå frem overfor kommunen	3.52	3.61	3.46	3.53	3.91
Skaffe ressurser til kommunen fra eksterne kilder	3.45	3.14	3.78	3.37	3.31
Opptre samlende i politiske organ	3.62	3.56	3.86	3.69	3.40
Sørge for god økonomistyring og effektiv ressursbruk	4.60	4.55	4.58	4.56	3.64
Fremme eksperters eller faggruppers syn på en sak	2.82	2.87	2.65	2.48	2.89
Bidra til samarbeid mellom kommunen og andre om å løse oppgaver	4.03	3.97	4.01	4.03	4.04
Se til at administrasjonen iverksetter vedtatte oppgaver	4.27	4.29	4.19	4.05	4.43
Arbeide for å styrke en kommunal sektor/en bestemt kommunal oppgave	3.12	3.29	2.95	2.93	3.18
Skape oppslutning om sine politiske visjoner og mål	3.89	4.09	3.90	4.06	4.14
Bidra til å løse konflikter innen kommunen eller mellom kommunen og innbyggerne	3.87	3.82	3.89	3.79	4.03
Omorganisere og effektivisere kommunens virksomhet	3.76	3.74	3.67	3.73	4.02

Fra **spm. 9** i spørreskjemaet (2007) og **tabell 18** i **Ringkjøb, H.-E. (2000)** "Svarfordeling fra undersøkelse av kommunestyrerepresentantene i 15 norske kommuner", *mimeo*, Vestlandsforskning, Sogndal, og **tabell 1a** i **Ringkjøb, H.-E. og Offerdal, A. (2002)**: "Den organiserte politikaren", kap. 4 i Bukve, O. og Offerdal, A. (red.): *Den nye kommunen: Kommunal organisering i endring*. Oslo: Samlaget.

For det fjerde ses at representanter i mindre kommuner i større grad enn kolleger i store kommuner ser det som en viktig oppgave å “skaffe ressurser fra eksterne kilder...”. Trolig har dette sammenheng med at større kommuner med større nedslagsfelt også har et større internt ressurstilfang. Muligens kan det være problematisk at småkommuner i større grad og nødvendigvis *må* lete utenfor egne grenser, for eksempel med hensyn til hvor lett ressurser kan skaffes i praksis. Dette gir imidlertid våre data ingen mulighet til å si noe om.

Til slutt i spørreskjemaet ble det stilt to spørsmål rundt den interne organiseringen av kommunepolitikken. Det første spørsmålet (spm. 10) spurte om respondentenes opplevde gjennomslag for egne initiativer i ulike kommunale organer. Dette spørsmålet ble også stilt i undersøkelsene i 1999 og 2003. Det andre spørsmålet (spm. 11) søkte å måle respondentenes opplevde stemmefrihet i budsjettsaker. Også dette spørsmålet ble stilt i 2003-undersøkelsen. I tabell 3.10 ser man at den rapporterte “gjennomslagsevnen” for alle typer respondenter er forbausende stabil – noe som ikke er overraskende gitt at den formelle interne organiseringen det tas utgangspunkt også er stabil i perioden. Noen interessante trekk finnes allikevel:¹⁹

For det første ses at ordførere/varaordførere naturlig nok har større gjennomslagskraft i alle typer fora og i alle kommunetyper. For det andre ses en svak tendens til at menige kommunestyrerepresentanter i *mindre* kommuner har en noe større gjennomslagskraft i politiske *fellesorganer* (formannskapet og kommunestyret) enn det deres kolleger i store kommuner opplever å ha. At fellesfora – i tillegg til partigruppa (som er organet hvor alle har størst gjennomslagskraft) – kan være nyttigere arenaer for den enkelte representant i mindre kommuner, dvs. at *partiinstitusjonen spiller en relativt mindre rolle i småkommuner*, understrekes også av svarmønsteret for spørsmål 11:

I tabell 3.11 kan ses at forskjellene mellom representanter fra henholdsvis små og store kommuner er dramatiske når det gjelder synet på hvor bundet man er av partiprogrammet i budsjettvoteringer. Mens kun rundt 45 prosent av menige kommunestyrerepresentanter i småkommunene ser seg som bundet av partiprogrammet, oppgir 62 til 68 prosent av deres kolleger i store kommuner at programmet er bindende. Forskjellen mellom kommunetyperne i opplevet binding er den samme dersom man ser på ordførerne/ varaordførerne (som naturlig nok i utgangspunktet føler seg sterkere bundet av partiprogrammet). Dessuten: Over tid kan det se ut til at partidisiplin målt på denne måten er nokså *stabil* i småkommunene, mens graden av partidisiplin ser ut til å *øke* i de større kommunene (fordelingen endres ikke i praksis for noen representanttyper i kommuner med under 5000 innbygger, mens den endres med rundt 7 prosent for representanter i store kommuner). En kan spørre om forutsetningene for effektiv *partipolitikk* i det hele tatt er til stede i små kommuner.

¹⁹ I tabellen kan ses at antallet respondenter (N) som danner grunnlaget for skåreberegningen varierer sterkt mellom de ulike organer i 1999 og 2003. Dette skyldes at undersøkelsene da på ulike måter styrte respondentene unna å gi irrelevante svar på gjennomslagsspørsmålet. Mer presist inneholdt disse undersøkelsene et innledende spørsmål som spurte *om* man hadde tatt initiativ i de ulike organene. En kan dermed regne med at en relativt større del av respondentene i 2003 svarer på helt hypotetisk grunnlag. På den annen side tyder resultatene (samsvaret mellom 1999- og 2003-tallene og disses samsvar med 2007-tallene) på at slik svargivning ikke smitter hovedresultatet nevneverdig.

Tabell 3.10: Kommunestyrerepresentanters og ordførere/varaordføreres opplevede gjennomslag for egne initiativer i ulike kommunale organer.* 1999, 2003 og 2007. Gjennomsnittlig skåre (0="meget vanskelig å få gjennomslag" til 1="meget lett å få gjennomslag") (N)

	Kommunestyrerepresent. 1999		Kommunestyrerepresent. 2003		Ordførere/varaordførere 2003		Kommunestyrerepresent. 2007		Ordførere/varaordførere 2007	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
Partigruppa	0.69 (528)	0.72 (2012)	0.70 (346)	0.74 (1605)	0.75 (299)	0.78 (261)	0.73 (372)	0.74 (1747)	0.77 (293)	0.81 (230)
Drifts- eller institusjonsstyre	0.44 (217)	0.46 (864)	0.44 (130)	0.46 (608)	0.54 (102)	0.55 (91)	0.48 (322)	0.48 (1502)	0.58 (254)	0.61 (211)
Hovedutvalg/ sektorstyre	0.54 (416)	0.53 (1617)	0.55 (256)	0.51 (1235)	0.60 (131)	0.59 (133)	0.54 (329)	0.53 (1641)	0.63 (249)	0.64 (209)
Formannskapet	0.41 (343)	0.39 (1256)	0.45 (241)	0.40 (988)	0.60 (305)	0.60 (258)	0.46 (341)	0.43 (1546)	0.66 (290)	0.63 (226)
Kommunestyret	0.38 (505)	0.36 (1805)	0.40 (332)	0.37 (1427)	0.55 (289)	0.53 (235)	0.49 (373)	0.44 (1729)	0.62 (291)	0.62 (227)

* Omkodet som vist fra spm. 10 i spørreskjemaet.

Tabell 3.11: Kommunestyrerepresentanters og ordførere/varaordføreres opplevede frihet i budsjettsaker.* 2003 og 2007. Prosent (N)

	Kommunestyrerepresent. 2003		Ordførere/varaordførere 2003		Kommunestyrerepresent. 2007		Ordførere/varaordførere 2007	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
Partiprogram og gruppevedtak er oftest bindende for mine budsjettvoteringer	43	62	49	60	45	68	51	67
Partiprogram og gruppevedtak gir meg stor frihet til å stemme i budsjettsaker	57 (447)	38 (1911)	51 (335)	40 (287)	55 (370)	32 (1723)	49 (294)	33 (225)

* Fra spm. 11 i spørreskjemaet.

4) Oppsummering

Etter innledningsvis å ha funnet tilfredstillende kvalitet i dataene fra våre undersøkelser har rapporten hovedsakelig søkt å diskutere resultatene i lys av den kontekst respondentene befinner seg i – dvs. om man er ordfører/varaordfører eller menig kommunestyrerepresentant, eller om man virker i en liten eller stor kommune. Begrunnelsen for dette siste er som påpekt både metodologisk og substansiell, og kommer tydeligst til uttrykk i undersøkelsen av kommunestyrerepresentanter: Vårt utvalg av kommunestyrerepresentanter er skjevt i forhold til kommunestørrelse og dermed andre kommunekjennetegn som man vet samvarierer med kommunestørrelse.

Oppsummeringsvis kan følgende substansielle resultater nevnes spesielt:

- *eldreomsorg* ble prioritert *høyt* i undersøkelsene fra 2003, og prioriteres enda *høyere* i 2007. *Grunnskole* prioriteres omtrent like høyt som eldreomsorg, mens *barnehager/parker* prioriteres noe lavere. På disse to sektorene (grunnskole og barnehager/parker) har det *ikke* skjedd større endringer i prioriteringsønskene
- det kan spores en svak generell *tilbakgang* i den rapporterte ønskeligheten av bruk av anbudskonkurranser - også innenfor tjenesteområder som tradisjonelt har hatt stort innslag av konkurranse (renovasjon, samferdsel og renhold)
- kommunestyrerepresentanter i store kommuner (flere enn 5000 innbyggere) vil i sterkere grad enn representanter fra mindre kommuner *øke* skattene og *senke* brukerbetalingen på en rekke områder
- villigheten til å slå egen kommune sammen med nabokommunen(e) er *ikke endret* siden 2003. Representanter i *små kommuner* (under 5000 innbyggere) er de *sterkeste* motstanderne av kommunesammenslåinger som berører egen kommune
- kommunestyrerepresentantene oppfatter oppgaver som har med overordnede mål å gjøre som *svært viktige* – dvs. oppgaver av typen prioriteringer, å se til at administrasjonen iverksetter vedtatte oppgaver og å sørge for god økonomistyring og effektiv ressursbruk. I undersøkelsen vurderes sistnevnte oppgave som *enda viktigere enn før* (som målt i holdningsundersøkelser i 2000). Oppgaver som kan knyttes til lokalpolitikeres "*ombudsrolle*" (for eksempel å ta opp saker for enkeltpersoner) ses som *noe mindre viktige* enn førstnevnte typer oppgaver, og de vurderes også som *noe mindre viktige enn før* (2000). Viktigheten av alle de nevnte typer oppgaver oppfattes likt i store og små kommuner (over vs. under 5000 innbyggere)
- *partier* ser ut til å være en til dels mye *viktigere* del av politikken i *større kommuner*: Lokalpolitikere i mindre kommuner (under 5000 innbyggere) lar seg i langt mindre grad binde av partiprogrammet

Appendiks: Deskriptiv statistikk for bakgrunnsvariabler, kodebok og spørreskjema

Tabell A: Statistikk for bakgrunnsvariabler i undersøkelsene 2007. Gjennomsnitt (N)

	Kommunestyrerepresent.		Ordførere/varaordførere	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
Mann (=1)*	0.72 (387)	0.67 (1793)	0.77 (302)	0.75 (231)
Alder*	49 (387)	51 (1793)	52 (302)	53 (231)
Videregående skole/gymnasnivå (=1)*	0.53 (387)	0.45 (1793)	0.47 (302)	0.44 (231)
Universitets/høyskolenivå (=1)*	0.39 (387)	0.46 (1793)	0.44 (302)	0.49 (231)
Yrkesbakgrunn: Ansatt i off. forvaltn. (=1)*	0.42 (355)	0.51 (1649)	0.71 (291)	0.72 (227)
Yrkesaktivitet: Sysselsatt (=1)*	0.92 (386)	0.93 (1765)	0.96 (302)	0.98 (231)
Virksomhetstype: Industri, bergverk (=1)*	0.12 (354)	0.09 (1647)	0.04 (291)	0.05 (227)
Virksomhetstype: Jakt, fiske, jordbruk og skogbruk (=1)*	0.14 (354)	0.06 (1647)	0.12 (291)	0.07 (227)
Virksomhetstype: Transport (=1)*	0.04 (354)	0.04 (1647)	0.02 (291)	0.01 (227)
Virksomhetstype: Undervisn./forskning (=1)*	0.16 (354)	0.18 (1647)	0.11 (291)	0.09 (227)
Virksomhetstype: Vann, avløp, renov. (=1)*	0.03 (354)	0.01 (1647)	0.01 (291)	0.00 (227)
Virksomhetstype: Kultur, fritid, sport (=1)*	0.01 (354)	0.02 (1647)	0.01 (291)	0.01 (227)
Virksomhetstype: Bygg og anlegg (=1)*	0.05 (354)	0.04 (1647)	0.02 (291)	0.01 (227)
Virksomhetstype: Helse og sosial (=1)*	0.13 (354)	0.19 (1647)	0.15 (291)	0.13 (227)
Virksomhetstype: Off. adm., forsvar, off. trygdeordninger. (=1)*	0.13 (354)	0.15 (1647)	0.45 (291)	0.51 (227)
Tillitsvern i fagorganisasjon (=1)	0.33 (358)	0.32 (1622)	0.34 (277)	0.34 (209)
Ordinært medlemsskap i fagorganisasjon (=1)	0.24 (358)	0.23 (1622)	0.24 (277)	0.22 (209)

* Opplysninger hentet fra SSBs registre.

Tabell A forts.: Statistikk for bakgrunnsvariabler i undersøkelsene 2007. Gjennomsnitt (N)

	Kommunestyrerepresent.		Ordførere/varaordførere	
	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.	U. 5000 innb.	O. 5000 innb.
Tidligere tillitsverv i fagorganisasjon (=1)	0.15 (353)	0.12 (1584)	0.06 (270)	0.06 (208)
Tidligere ord. medlemsskap i fagorg. (=1)	0.31 (353)	0.33 (1584)	0.31 (270)	0.36 (208)
Leder eller medlem av drifts- eller institusjonsstyre for helse og sosial (=1)	0.14 (294)	0.11 (1406)	0.16 (231)	0.11 (176)
Leder eller medlem av drifts- eller institusjonsstyre for kultur (=1)	0.15 (292)	0.15 (1403)	0.23 (228)	0.19 (174)
Leder eller medlem av drifts- eller institusjonsstyre for tekniske sektor (=1)	0.18 (299)	0.17 (1432)	0.27 (234)	0.31 (182)
Leder eller medlem av drifts- eller institusjonsstyre for samferdsel (=1)	0.05 (279)	0.05 (1352)	0.20 (221)	0.17 (173)
Leder eller medlem av drifts- eller institusjonsstyre for næring/sysselset. (=1)	0.18 (297)	0.16 (1397)	0.40 (247)	0.44 (183)
Medlem av hovedutvalg, sektorstyre eller annet (=1)	0.71 (368)	0.82 (1702)	0.71 (282)	0.67 (219)
Medlem av hovedutvalg, sektorstyre eller annet i forrige periode (=1)	0.49 (360)	0.49 (1696)	0.61 (274)	0.63 (217)
Medlem av formannskap (=1)*	0.31 (387)	0.28 (1793)	1.00 (302)	1.00 (231)
Har lønn utover møtegodtgjørelse (=1)	0.45 (379)	0.58 (1735)	0.94 (298)	0.98 (224)
Lønn utover møtegodtgj. (NOK 1000)	89 (171)	86 (1001)	269 (279)	392 (220)
Mottar honorar for styreverks. (=1)	0.27 (359)	0.36 (1603)	0.54 (278)	0.67 (213)
Honorar for styreverks. (NOK 1000)	27 (96)	31 (575)	34 (151)	38 (142)
Antall tidligere perioder i kommunestyret*	1.21 (387)	1.11 (1793)	2.11 (302)	2.37 (231)
Er partimedlem (=1)	0.95 (383)	0.98 (1772)	0.98 (300)	0.99 (230)
Tid som partimedlem (år)	11.3 (365)	11.9 (1793)	13.3 (295)	14.1 (227)
Leder eller nestleder av partigruppen (=1)	0.41 (378)	0.36 (1758)	0.47 (293)	0.49 (225)
Er gjenvalgt fra forrige periode (=1)*	0.51 (387)	0.50 (1793)	0.75 (302)	0.83 (231)
Stiller til gjenvalg: Sannsynligvis (=1)	0.35 (382)	0.50 (1768)	0.55 (301)	0.62 (229)
Stiller til gjenvalg: Sannsynligvis ikke (=1)	0.49 (382)	0.41 (1768)	0.33 (301)	0.32 (229)

* Opplysninger hentet fra SSBs registre.

Kodebok for undersøkelser 2007:

Variabelnavn

lopenr

spm1_1	Politiske styrings- og kontrollorganer 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_2	Administrasjon 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_3	Grunnskole 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_4	Barnehager og -parker 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_5	Skolefritidstilbud 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_6	Voksenopplæring 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_7	Musikk og kulturskoler 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_8	Forebyggende arbeid, helse- og sosial 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_9	Aktivisering eldre og funksjonshemmede 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_10	Diagnose, behandling og rehabilitering - kommunehelsetjeneste 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_11	Råd, veiledning og sosialt og sosialt forebyggende arbeid 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_12	Økonomisk sosialhjelp 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_13	Tilbud til personer med rusproblemer 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_14	Barneverntjeneste og -tiltak 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_15	Pleie, omsorg og hjelp i institusjon 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_16	Pleie, omsorg og hjelp i hjemmet 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_17	Kommunalt disponerte boliger 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_18	Kommunale sysselsettingstiltak 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_19	Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_20	Kommunal næringsvirksomhet/ tilrettelegging og bistand for næringslivet 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_21	Samferdsel, transporttiltak, veier 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_22	Tekniske formål (vann, avløp, renovasjon) 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_23	Naturforvaltning og friluftsliv 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_24	Kulturformål (bibliotek, kino, museer, kunstformidling, idrett etc) 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm1_25	Kirke- og andre religiøse formål 1=Mye mindre, 2=Noe mindre, 3=Som 2006, 4=Noe mer, 5=Mye mer
spm2_1	Hører du til på "venstresiden" eller "høyresiden"? 00=Venstresiden, 10=Høyresiden
spm2_2	Hører du til på "venstresiden" eller "høyresiden"? 00=Venstresiden, 10=Høyresiden
spm2_3	Hører du til på "venstresiden" eller "høyresiden"? 00=Venstresiden, 10=Høyresiden
spm2_4	Hører du til på "venstresiden" eller "høyresiden"? 00=Venstresiden, 10=Høyresiden
spm2_5	Hører du til på "venstresiden" eller "høyresiden"? 00=Venstresiden, 10=Høyresiden
spm2_6	Hører du til på "venstresiden" eller "høyresiden"? 00=Venstresiden, 10=Høyresiden
spm2_7	Hører du til på "venstresiden" eller "høyresiden"? 00=Venstresiden, 10=Høyresiden
spm2_8	Hører du til på "venstresiden" eller "høyresiden"? 00=Venstresiden, 10=Høyresiden
spm2_9	Hører du til på "venstresiden" eller "høyresiden"? 00=Venstresiden, 10=Høyresiden

Kodebok for undersøkelser 2007 forts.:

Variabelnavn

spm2_10	Hører du til på "venstresiden" eller "høyresiden"? 00=Venstresiden, 10=Høyresiden
spm2_11	Hører du til på "venstresiden" eller "høyresiden"? 00=Venstresiden, 10=Høyresiden
spm3_1	Grunnskole 1=Bør ha anbud, 2=Bør ikke ha anbud
spm3_2	Barnehager 1=Bør ha anbud, 2=Bør ikke ha anbud
spm3_3	Musikkskoler 1=Bør ha anbud, 2=Bør ikke ha anbud
spm3_4	Leger 1=Bør ha anbud, 2=Bør ikke ha anbud
spm3_5	Sykehjem, bo- og behandlingssentre el 1=Bør ha anbud, 2=Bør ikke ha anbud
spm3_6	Barnevern 1=Bør ha anbud, 2=Bør ikke ha anbud
spm3_7	Pleie- og omsorgstjenester i hjemmet 1=Bør ha anbud, 2=Bør ikke ha anbud
spm3_8	Kino 1=Bør ha anbud, 2=Bør ikke ha anbud
spm3_9	Renovasjon 1=Bør ha anbud, 2=Bør ikke ha anbud
spm3_10	Samferdselstiltak 1=Bør ha anbud, 2=Bør ikke ha anbud
spm3_11	Renhold 1=Bør ha anbud, 2=Bør ikke ha anbud
spm4	Øke skattenivået med 1000 kr. 1=ja, 2=nei, 3=vet ikke
spm5_janei	Har en eiendomsskatt i kommunen? 1=ja, 2=nei
spm5_ja	Ja: 1=fjernes, 2=reduseres, 3=som nå, 4=økes
spm5_nei	Nei: Bør innføre? 1=ja, 2=nei
spm6_1	Barnehager 1=Reduseres, 2=beholdes, 3=Økes
spm6_2	Skolefritidsordning 1=Reduseres, 2=beholdes, 3=Økes
spm6_3	Eldreomsorg 1=Reduseres, 2=beholdes, 3=Økes
spm6_4	Vann 1=Reduseres, 2=beholdes, 3=Økes
spm6_5	Avløp 1=Reduseres, 2=beholdes, 3=Økes
spm6_6	Renovasjon 1=Reduseres, 2=beholdes, 3=Økes
spm6_7	Byggesaksbehandling 1=Reduseres, 2=beholdes, 3=Økes
spm7_1	Grunnskole 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm7_2	Barnehager- og parker 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm7_3	Musikk og kulturskoler 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm7_4	Forebyggende arbeid, helse- og sosial 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm7_5	Diagnose, behandling og rehabilitering - kommunehelsetjenesten 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm7_6	Økonomisk sosialhjelp 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm7_7	Barneverntjeneste og -tiltak 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm7_8	Pleie, omsorg og hjelp i institusjon 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere

Kodebok for undersøkelser 2007 forts.:

Variabelnavn

spm7_9	Pleie, omsorg og hjelp i hjemmet 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm7_10	Kommunal næringsvirksomhet 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm7_11	Naturforvaltning og friluftsliv 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm7_12	Kulturformål (bibliotek, kino, idrett etc) 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm7_13	Tekniske formål (vann, avløp, renovasjon) 1=Styringen er for sterk, 2=Styringen er passe, 3=Styringen bør bli sterkere
spm8	Slå sammen kommuner? 1=ja, 2=nei
spm9_1	Ta opp saker som gjelder egen bygd/grend/bydel 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_2	Være ideskaper og formidle nye ideer om måter å løse oppg. på 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_3	Ta initiativ i forhold til nye oppgaver/prosjekt i kommunen 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_4	Bidra til samarbeid på tvers av partigranser 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_5	Utforme overordnede mål og prioriteringer for komm. virksomhet 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_6	Ta opp saker der enkeltpersoner har problemer med å nå frem overfor komm. 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_7	Skaffe ressurser til kommunen fra eksterne kilder 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_8	Opptre samlende i politiske organ 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_9	Sørge for god økonomistyring og effektiv ressursbruk 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_10	Fremme eksperters eller faggruppers syn på en sak 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_11	Bidra til samarbeid mellom kommunen og andre om å løse oppg. 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_12	Se til at administrasjonen iverksetter vedtatte oppgaver 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_13	Arbeide for å styrke en kommunal sektor/en bestemt komm. oppg. 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_14	Skape oppslutning om sine politiske visjoner og mål 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_15	Bidra til å løse konflikter innen kommunen eller mellom komm. og innbyggere 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm9_16	Omorganisere og effektivisere kommunens virksomhet 1=Lite viktig 5=Svært viktig
spm10_1	Partigruppa 1=Meget lett, 2=lett, 3=vanskelig, 4=meget vanskelig
spm10_2	Drifts- eller institusjonsstyre 1=Meget lett, 2=lett, 3=vanskelig, 4=meget vanskelig
spm10_3	Hovedutvalg/sektorutvalg 1=Meget lett, 2=lett, 3=vanskelig, 4=meget vanskelig
spm10_4	Formannskapet 1=Meget lett, 2=lett, 3=vanskelig, 4=meget vanskelig
spm10_5	Kommunestyret 1=Meget lett, 2=lett, 3=vanskelig, 4=meget vanskelig
spm11	Fri eller bundet av partiprogram etc? 1=Ofte bindende, 2=stor frihet
spm12_janei	I perioden 2003-2007 medlem av hovedutvalg, sektorstyre? 1=ja, 2=nei
spm12_1	Helse- og sosial
spm12_2	Skole/utdanning/oppvekst/barnehage
spm12_3	Teknisk (evt. bygningsråd)

Kodebok for undersøkelser 2007 forts.:

Variabelnavn

spm12_4	Kultur
spm12_5	Miljø
spm12_6	Næring/tiltak
spm12_7	Landbruk
spm12_8	Driftsoppgaver (f.eks. er undervisning, helse- og sosial og omsorg organisert sammen)
spm12_9	Utviklingsoppgaver (f.eks. er kultur, næring og miljø organisert sammen)
spm12_10	Forvaltningsoppgaver
spm13_janei	I forrige periode 1999-2003 medlem av hovedutvalg, sektorstyre? 1=ja, 2=nei
spm13_1	Helse- og sosial
spm13_2	Skole/utdanning/oppvekst/barnehage
spm13_3	Teknisk (evt. bygningsråd)
spm13_4	Kultur
spm13_5	Miljø
spm13_6	Næring/tiltak
spm13_7	Landbruk
spm13_8	Driftsoppgaver (f.eks. er undervisning, helse- og sosial og omsorg organisert sammen)
spm13_9	Utviklingsoppgaver (f.eks. er kultur, næring og miljø organisert sammen)
spm13_10	Forvaltningsoppgaver
spm14a	Er du i perioden 2003-2007 leder eller medlem av ulike typer styre i kommunale virksomheter 1=Leder, 2=Medlem, 3=Ikke medlem
spm14a_virk	1=Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift, 2=Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS), 3=Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS), 4=Stiftelse
spm14b	Helse og sosial (f.eks. sykehjem) 1=Leder, 2=Medlem, 3=Ikke medlem
spm14b_virk	1=Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift, 2=Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS), 3=Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS), 4=Stiftelse
spm14c	Kultur (f.eks. museum) 1=Leder, 2=Medlem, 3=Ikke medlem
spm14c_virk	1=Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift, 2=Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS), 3=Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS), 4=Stiftelse
spm14d	Teknisk sektor (f.eks. e-verk) 1=Leder, 2=Medlem, 3=Ikke medlem
spm14d_virk	1=Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift, 2=Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS), 3=Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS), 4=Stiftelse
spm14e	Samferdsel (f.eks. trafikkelskap) 1=Leder, 2=Medlem, 3=Ikke medlem
spm14e_virk	1=Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift, 2=Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS), 3=Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS), 4=Stiftelse
spm14f	Næring og sysselsetting (f.eks. næringsbygg) 1=Leder, 2=Medlem, 3=Ikke medlem
spm14f_virk	1=Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift, 2=Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS), 3=Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS), 4=Stiftelse

Kodebok for undersøkelser 2007 forts.:

Variabelnavn

spm15_1	Godtgjørelse for pol. arbeid? 1=0, 2=<50000, 3=50-99999, 4=100-199999, 5=200-499999, 6=>500000
spm15_2	Honorar for styreverv etc.? 1=0, 2=<50000, 3=50-99999, 4=100-199999, 5=200-499999, 6=>500000
spm16_1	Medlemskap eller tillitsverv i en fag eller yrkesorg? Tidligere. 1=ja, tillitsverv, 2=ja, medlem, 3=Nei
spm16_2	Medlemskap eller tillitsverv i en fag eller yrkesorg? Nå. 1=ja, tillitsverv, 2=ja, medlem, 3=Nei
spm17	Hvor lenge har du vært medlem av det partiet du nå representerer? 1=0-4 år, 2=5-10 år, 3=>10 år, 4=Ikke medlem
spm18	Hvilken stilling har du i partigruppen? 1=Leder, 2=Nestleder, 3=Vanlig medlem
spm19	Planlegger du å ta gjenvalg som kommunestyrerepresentant? 1=Sannsynligvis, 2=Sannsynligvis ikke, 3=Vet ikke

Variabelnavn (variabler fra SSBs registre)

alder_pr_1_1_2006	Fylte hele år pr 01.01.2006
kjonn	M = mann, K = kvinne
yrk_status	1 sysselsatt, 0 ikke sysselsatt, blank = utenfor sysselsattpopulasjon (eldre enn 74 år)
sektor2	Privat/Offentlig forvaltning
naring2	2 første siffer NACE
gjenvalg	0,blank = Ikke gjenvalg. 1 = Gjenvolgt
liste	Partikoder
perioder	
verv1	Ordfører Kodeliste: 0 = Ikke ordfører 1 = Ordfører
verv2	Varaordfører Kodeliste: 0 = Ikke varaordfører 1 = Varaordfører

Kodebok for undersøkelser 2007 forts.:

Variabelnavn (variabler fra SSBs registre)

verv3	Medlem av formannskap Kodeliste: 0 = Ikke medlem av formannskap 1 = Medlem av formannskap		
utd	1.siffer NUS2000 Tredeling Nivå (kodesiffer)	Nivånavn	Klassetrinn
	Ingen	0 Ingen utdanning og førskoleutdanning	Under skoleplikt
	Obligator:	1 Barneskoleutdanning	1.-7. klassetrinn
		2 Ungdomsskoleutdanning	8-10. klassetrinn
		3 Videregående, grunnutdanning	11.-12. klassetrinn
	Mellomutc	4 Videregående, avsluttende utdanning	13. klassetrinn +
		5 Påbygging til videregående utdanning	14. klassetrinn +
		6 Universitets- og høyskoleutdanning, lavere nivå	14. -17. klassetrinn
	Universite	7 Universitets- og høyskoleutdanning, høyere nivå	18.-19. klassetrinn
		8 Forskerutdanning	20. klassetrinn +
	Uoppgitt	9 Uoppgitt	

Følg brev og spørreskjema 2007:

Til Oppgavegiver

Kongsvinger, 5. oktober 2006
Vår ref: 06/1053
Saksbehandler: Dagfinn Sve
Seksjon for databearbeiding

Undersøkelse ”Utviklingen i kommune-Norge”

Statistisk sentralbyrå (SSB) bistår Handelshøyskolen, BI med gjennomføringen av denne undersøkelsen. Du er en av rundt 4 000 kommunestyrerepresentanter og ordførere som er trukket ut til å være med. Utvalget er trukket fra SSBs register over kommunestyrerepresentanter. Registeret er basert på rapporter fra kommunene etter valget i 2003. Det er frivillig å delta i undersøkelsen, men for at undersøkelsen skal gi så gode resultater som mulig, er det viktig at alle som er trukket ut blir med. Du kan ellers trekke deg fra deltagelse i studien helt fram til identifikasjonsnøkkel er slettet.

På framsiden av vedlagte skjema kan du lese mer om studien.

Det er SSB som skal samle inn og registrere skjemaene. Alle som arbeider i SSB har taushetsplikt. Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler og SSB har utnevnt eget personvernombud godkjent av Datatilsynet. Oppdragsgiver har ikke tilgang til hvem som er trukket ut til å være med på undersøkelsen. Det er bare svarene som vil bli overført til oppdragsgiver, og dataene blir overført anonymt, dvs. at det ikke er mulig å identifisere individene i datamaterialet. Løpenummeret på skjemaet er et internt nummer som vil bli benyttet i forbindelse med utsending av eventuelle påminnelser.

Vi ber deg svare på spørsmålene i skjemaet og returnere det til Statistisk sentralbyrå i vedlagte frankerte svarkonvolutt innen 20. oktober 2006.

Spørsmål om skjemaet og selve undersøkelsen kan du få gjennom å kontakte Handelshøyskolen BI ved

Lars Christian Monkerud, telefon 464 10 589, e-post: lars.monkerud@bi.no

Har du spørsmål om den praktiske gjennomføringen av undersøkelsen, kan du kontakte SSB på telefon 62 88 50 00, eller sende en e-post til dagfinn.sve@ssb.no. Oppgi hvilken undersøkelse det dreier seg om.

Generelle spørsmål vedrørende personvern i SSB kan rettes til SSBs personvernombud, tlf. 62 88 55 61 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Med vennlig hilsen

Dagfinn Sve
seksjonssjef

Vedlegg: Skjema og frankert svarkonvolutt

Utviklingen i kommune-Norge - Stadig økende krav og knappere økonomiske rammer

⊥

Kommunene sier at øremerking, standardkrav, rettigheter for den enkelte og andre pålegg fra staten svekker det lokale selvstyret. Staten hevder at styringen er nødvendig. Vi ønsker å høre ditt syn på dette og andre spørsmål.

Det tar 10-15 minutter å svare på spørsmålene i skjemaet, og du svarer ved å krysse av i bokser. Vi garanterer at de opplysningene du gir blir behandlet konfidensielt, og at de blir presentert i en form som gjør at enkeltpersoner ikke kan kjennes igjen.

Undersøkelsen gjennomføres blant alle kommunestyrerepresentantene i et tilfeldig utvalg på 121 kommuner og blant alle landets ordførere og varaordførere. Undersøkelsen er finansiert av Kommunal- og regionaldepartementet og Handelshøyskolen BI. Prosjektet ledes av professor Rune J. Sørensen, Handelshøyskolen BI, og innsamlingen av spørreskjema foretas av Statistisk sentralbyrå.

De opplysningene du og de øvrige folkevalgte gir er viktige i den videre debatten om kommunesektorens utvikling. Ambisjonen er å følge utviklingen over tid og dermed å følge opp denne undersøkelsen hvert fjerde år i tiden framover (mulighetene for det vil være avhengig av fremtidig finansiering). Handelshøyskolen BI har tidligere gjennomført tre slike undersøkelser (for valgperiodene 1991-1995, 1995-1999 og 1999-2003).

For å lette gjennomføringen av spørreundersøkelsen vil Statistisk sentralbyrå koble svarene du gir til en del bakgrunnsopplysninger om deg. Dette gjelder:

* kjønn og alder	* din nåværende yrkesstatus samt ditt arbeidssteds nærings- og sektortilknytning	* antall valgperioder du har sittet i kommunestyret til sammen
* din utdanning (folkeskole/videregående/høyskole/universitet)	* partiet du representerer, medlemskap i formannskap, ordfører- eller varaordførerverv i denne perioden	* hvorvidt du er gjenvalgt som representant ved siste kommunestyrevalg

Disse opplysningene hentes fra Statistisk sentralbyrås registre og kobles til dine svar ved hjelp av ditt fødselsnummer. Selve koblingen foretas av Statistisk sentralbyrå, og Handelshøyskolen BIs data vil ikke inneholde opplysninger om fødselsnummer. Prosjektet er meldt til Datatilsynet gjennom personvernombudet (Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS).

Hvis du ønsker å utdype kan du legge ved kommentarer på eget ark. Eventuelle spørsmål om undersøkelsen kan rettes til Lars Chr. Monkerud, tlf. 464 10 589 (lars.monkerud@bi.no). Dersom du av ulike grunner ikke lenger sitter i det aktuelle kommunestyret (f.eks. dersom du har fritak), trenger du ikke fylle ut skjemaet, men det er fint om du kan gi oss beskjed slik at vi ikke trenger å sende deg påminnelse.

Ved retur av spørreskjemaet samtykker du i at Statistisk sentralbyrå kobler dine svar til de nevnte bakgrunnsopplysninger og i at Handelshøyskolen BI kan bruke dine svar i statistiske analyser.

Vi ber om at du svarer så raskt som mulig, og senest innen svarfristen som er trykt øverst på skjemaet. Vennligst bruk vedlagte svarikonvolutt, som er ferdig frankert.

På forhånd, tusen takk for hjelpen!

⊥

⊥

Økonomiske prioriteringer i kommunen

1 Vi er interessert i hvordan du personlig mener kommunen bør disponere sine ressurser i årsbudsjettet for 2007. Vi ber deg sammenligne med situasjonen i 2006. Nedenfor har vi listet opp en rekke kommunale utgiftsområder. Vi ber deg angi om du mener at kommunen bør bruke (1) mye mindre økonomiske ressurser (dvs. reduksjoner på 5% eller mer), (2) noe mindre økonomiske ressurser (dvs. reduksjoner på 1-5%), (3) tilsvarende ressurser som i 2006, (4) noe mer økonomiske ressurser (dvs. økninger på 1-5%) eller (5) mye mer økonomiske ressurser (dvs. økninger på 5% eller mer) på de følgende områdene i 2007. Husk at økninger et sted som regel må motsvares av reduksjoner andre steder. Sett ett kryss pr. linje.

	Mye mindre	Noe mindre	Som i 2006	Noe mer	Mer mer
Politiske styrings- og kontrollorganer	☐	☐	☐	☐	☐
Administrasjon	☐	☐	☐	☐	☐
Grunnskole	☐	☐	☐	☐	☐
Barnehager og -parker	☐	☐	☐	☐	☐
Skolefritidstilbud	☐	☐	☐	☐	☐
Voksenopplæring	☐	☐	☐	☐	☐
Musikk og kulturskoler	☐	☐	☐	☐	☐
Forebyggende arbeid, helse- og sosial	☐	☐	☐	☐	☐
Aktivering eldre og funksjonshemmede	☐	☐	☐	☐	☐
Diagnose, behandling og rehabilitering - kommunehelsetjenesten	☐	☐	☐	☐	☐
Råd, veiledning og sosialt og sosialt forebyggende arbeid	☐	☐	☐	☐	☐
Økonomisk sosialhjelp	☐	☐	☐	☐	☐
Tilbud til personer med rusproblemer	☐	☐	☐	☐	☐
Barneverntjeneste og -tiltak	☐	☐	☐	☐	☐
Pleie, omsorg og hjelp i institusjon	☐	☐	☐	☐	☐
Pleie, omsorg og hjelp i hjemmet	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunalt disponerte boliger	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunale sysselsettingstiltak	☐	☐	☐	☐	☐
Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunal næringsvirksomhet/ tilrettelegging og bistand for næringslivet	☐	☐	☐	☐	☐
Samferdsel, transporttiltak, veier	☐	☐	☐	☐	☐
Tekniske formål (vann, avløp, renovasjon)	☐	☐	☐	☐	☐
Naturforvaltning og friluftsliv	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturformål (bibliotek, kino, museer, kunst- formidling, idrett etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Kirke- og andre religiøse formål	☐	☐	☐	☐	☐

⊥

2

⊥

⊥

Politiske saker

2 I politikk snakker man ofte om "venstresiden" og "høyresiden". Nedenfor er en skala der 0 representerer de som står helt til venstre politisk, og 10 representerer de som står helt til høyre politisk. Hvordan vil du plassere deg selv på en slik skala? Kryss av på en skala fra 0 (helt til venstre) til 10 (helt til høyre).

Venstre Høyre

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

3 I den politiske debatten hevder enkelte at kommunale tjenester bør utsettes for konkurranse. Mener du at det bør gjennomføres anbuds konkurranser på ett eller flere av de følgende områder før produsent av tjenestene velges, eller mener du at kommunen ikke bør bruke anbuds konkurranser? Sett ett kryss pr. linje.

	Bør være anbuds- konkurranser	Bør ikke være anbuds- konkurranser
Grunnskole	☐	☐
Barnehager	☐	☐
Musikkskoler	☐	☐
Leger	☐	☐
Sykehjem, bo- og behandlingssentre el.	☐	☐
Barnevern	☐	☐
Pleie- og omsorgstjenester i hjemmet	☐	☐
Kino	☐	☐
Renovasjon	☐	☐
Samferdselstiltak	☐	☐
Renhold	☐	☐

4 Hvor mye kommunene kan bevilge til forskjellige formål, avhenger for en stor del av skatteinntektene. For å få et bedre tilbud på de områdene hvor du synes det trengs mest, kunne du tenke deg at kommunen økte skattenivået slik at en gjennomsnittsinnygger betaler 1 000 kroner mer i skatt hvert år? Sett ett kryss.

Ja
 Nei
 Vet ikke

5 Hva er ditt syn på kommunens bruk av eiendomsskatt?

		Fjernes	Reduseres	Beholdes på samme nivå som nå	Økes til et høyere nivå enn i dag
☐ Ja	→ Mener du at eiendomsskatten bør:	☐	☐	☐	☐
☐ Nei	→ Mener du at en bør innføre eiendomsskatt i kommunen?	☐ Ja	☐ Nei		

⊥

⊥

3

⊥

6 I hvilken grad mener du kommunen bør øke eller redusere gebyrnivået på følgende områder?

Sett ett kryss pr. linje.

	Bør reduseres	Bør beholdes på samme nivå som i dag	Bør økes
Barnehager	☐	☐	☐
Skolefritidsordning	☐	☐	☐
Eldreomsorg	☐	☐	☐
Vann	☐	☐	☐
Avløp	☐	☐	☐
Renovasjon	☐	☐	☐
Byggesaksbehandling	☐	☐	☐

Kommunens rammebetingelser

7 Staten påvirker kommunenes prioriteringer på flere måter, for eksempel gjennom politiske signaler gitt i rundskriv, gjennom tilskuddsordninger og gjennom fastsetting av rettigheter for borgerne i kommunen.

Opplever du den statlige styringen som så sterk at den vanskeliggjør lokale prioriteringer, er den passe sterk, eller bør den bli sterkere for å sikre likebehandling på tvers av kommunegrensene?

Sett ett kryss pr. linje.

	Styringen er for sterk, vanskeliggjør lokale prioriteringer	Styringen er passe, gir nok rom for lokale prioriteringer	Styringen bør bli sterkere for å sikre likebehandling på tvers av kommune-grensene
Grunnskole	☐	☐	☐
Barnehager- og parker	☐	☐	☐
Musikk og kulturskoler	☐	☐	☐
Forebyggende arbeid, helse- og sosial	☐	☐	☐
Diagnose, behandling og rehabilitering - kommunehelsetjenesten	☐	☐	☐
Økonomisk sosialhjelp	☐	☐	☐
Barneverntjeneste og -tiltak	☐	☐	☐
Pleie, omsorg og hjelp i institusjon	☐	☐	☐
Pleie, omsorg og hjelp i hjemmet	☐	☐	☐
Kommunal næringsvirksomhet	☐	☐	☐
Naturforvaltning og friluftsliv	☐	☐	☐
Kulturformål (bibliotek, kino, idrett etc.)	☐	☐	☐
Tekniske formål (vann, avløp, renovasjon)	☐	☐	☐

8 Mener du at din kommune bør slås sammen med en eller flere av nabokommunene?

- Ja
- Nei

⊥

Politiske forhold i kommunen

⊥

9 Hvilke arbeidsoppgaver mener du at en politiker i kommunen bør legge mest vekt på? Kryss av på en skala fra 1 (lite viktig oppgave) til 5 (svært viktig oppgave).

	Lite viktig				Svært viktig
	1	2	3	4	5
Ta opp saker som gjelder egen bygd/grend/bydel	☐	☐	☐	☐	☐
Være ideskaper og formidle nye ideer om måter å løse oppgavene på	☐	☐	☐	☐	☐
Ta initiativ i forhold til nye oppgaver/prosjekt i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
Bidra til samarbeid på tvers av partigrænser	☐	☐	☐	☐	☐
Utforme overordnede mål og prioriteringer for kommunens virksomhet	☐	☐	☐	☐	☐
Ta opp saker der enkeltpersoner har problemer med å nå frem overfor kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
Skaffe ressurser til kommunen fra eksterne kilder	☐	☐	☐	☐	☐
Opptre samlende i politiske organ	☐	☐	☐	☐	☐
Sørge for god økonomistyring og effektiv ressursbruk	☐	☐	☐	☐	☐
Fremme eksperters eller faggruppers syn på en sak	☐	☐	☐	☐	☐
Bidra til samarbeid mellom kommunen og andre om å løse oppgaver	☐	☐	☐	☐	☐
Se til at administrasjonen iverksetter vedtatte oppgaver	☐	☐	☐	☐	☐
Arbeide for å styrke en kommunal sektor/en bestemt kommunal oppgave	☐	☐	☐	☐	☐
Skape oppslutning om sine politiske visjoner og mål	☐	☐	☐	☐	☐
Bidra til å løse konflikter innen kommunen eller mellom kommunen og innbyggerne	☐	☐	☐	☐	☐
Omorganisere og effektivisere kommunens virksomhet	☐	☐	☐	☐	☐

10 Hvor lett eller vanskelig mener du selv det har vært å få gjennomslag for dine initiativer i følgende organer? Sett ett kryss pr. linje.

	Meget lett	Lett	Vanskelig	Meget vanskelig
Partigruppa	☐	☐	☐	☐
Drifts- eller institusjonsstyre	☐	☐	☐	☐
Hovedutvalg/sektorutvalg	☐	☐	☐	☐
Formannskapet	☐	☐	☐	☐
Kommunestyret	☐	☐	☐	☐

⊥

5

⊥

- 11** Hvor fri eller bundet er din stemmegivning av partiets program og partigruppens vedtak i budsjettsaker?
- Partiprogram og gruppevedtak er oftest bindende for mine budsjettvoteringer
 - Partiprogram og gruppevedtak gir meg stor frihet til å stemme i budsjettsaker

Til slutt vil vi be om noen bakgrunnsopplysninger for den videre analysen

- 12** Er du i perioden 2003-2007 medlem av hovedutvalg, sektorstyre eller annet fast, overordnet utvalg eller komite?
- Ja → ... angi enten det tjenesteområdet som beskriver komitéen/utvalgets arbeid best. Sett flere kryss om nødvendig.
 - Nei
- Helse- og sosial
 - Skole/utdanning/oppvekst/barnehage
 - Teknisk (evt. bygningsråd)
 - Kultur
 - Miljø
 - Næring/tiltak
 - Landbruk
- ... eller angi det funksjonen som beskriver komitéen/utvalgets arbeid best. Sett flere kryss om nødvendig.
- Driftsoppgaver (f.eks. er undervisning, helse- og sosial og omsorg organisert sammen)
 - Utviklingsoppgaver (f.eks. er kultur, næring og miljø organisert sammen)
 - Forvaltningsoppgaver (f. eks. med ansvar for plan- og finanssaker)

- 13** Var du i *forrige* periode (1999-2003) medlem av hovedutvalg, sektorstyre eller annet fast, overordnet utvalg eller komite?
- Ja → ... angi enten det tjenesteområdet som beskriver komitéen/utvalgets arbeid best. Sett flere kryss om nødvendig.
 - Nei
- Helse- og sosial
 - Skole/utdanning/oppvekst/barnehage
 - Teknisk (evt. bygningsråd)
 - Kultur
 - Miljø
 - Næring/tiltak
 - Landbruk
- ... eller angi det funksjonen som beskriver komitéen/utvalgets arbeid best. Sett flere kryss om nødvendig.
- Driftsoppgaver (f.eks. er undervisning, helse- og sosial og omsorg organisert sammen)
 - Utviklingsoppgaver (f.eks. er kultur, næring og miljø organisert sammen)
 - Forvaltningsoppgaver (f. eks. med ansvar for plan- og finanssaker)

⊥

14 Er du i perioden 2003-2007 leder eller medlem av ulike typer styrer i kommunale virksomheter innenfor de følgende sektorene/tjenesteområdene, eller er du ikke medlem? Sett maks. ett kryss pr. delspørsmål.

a Undervisning (f.eks. skoler, barnehager)

☐ Leder	}	→ Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem			☐ Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem			☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
			☐ Stiftelse

b Helse og sosial (f.eks. sykehjem)

☐ Leder	}	→ Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem			☐ Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem			☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
			☐ Stiftelse

c Kultur (f.eks. museum)

☐ Leder	}	→ Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem			☐ Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem			☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
			☐ Stiftelse

d Teknisk sektor (f.eks. e-verk)

☐ Leder	}	→ Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem			☐ Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem			☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
			☐ Stiftelse

e Samferdsel (f.eks. trafikkelskap)

☐ Leder	}	→ Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem			☐ Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem			☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
			☐ Stiftelse

f Næring og sysselsetting (f.eks. næringsbygg)

☐ Leder	}	→ Er virksomheten det er snakk om organisert som:	☐ Kommunal forvaltning eller kommunalt foretak (KF) eller bedrift
☐ Medlem			☐ Interkommunalt samarbeidstiltak el. interkommunalt selskap (IKS)
☐ Ikke medlem			☐ Heleid eller deleid kommunalt selskap (AS)
			☐ Stiftelse

⊥

7

⊥

⊥

15 Hvilken godtgjørelse mottar du som kommunepolitiker og eventuelt som medlem av kommunale styrer? Vennligst angi det samlede årlige beløpet du har mottatt på disse områdene. Sett ett kryss pr. linje.

Lønn fra kommunen for å drive med kommunal politikk (utover vanlig møte-godtgjørelse)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Ikke aktuelt, har ikke hatt lønn fra kommunen	Under 50 000 kroner	50 000 - 99 999 kroner	100 000-199 999 kroner	200 000-499 999 kroner	500 000 kroner eller mer
Honorarer fra styreverv i hel- eller deleide kommunale virksomheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Ikke aktuelt, har ikke mottatt styrehonorar	Under 50 000 kroner	50 000 - 99 999 kroner	100 000-199 999 kroner	200 000-499 999 kroner	500 000 kroner eller mer

16 Har du tidligere hatt, eller har du i inneværende kommunestyreperiode, medlemskap eller tillitsverv i en fag- eller yrkesorganisasjon? Sett ett kryss pr. linje.

	Ja, tillitsverv	Ja, medlem	Nei
Tidligere	☐	☐	☐
Inneværende periode	☐	☐	☐

17 Hvor lenge har du vært medlem av det partiet du nå representerer?

0-4 år

5-10 år

Mer enn 10 år

Er ikke medlem av noe politisk parti

⊥

18 Hvilken stilling har du i partigruppen?

Leder av partigruppen

Nestleder av partigruppen

Vanlig medlem av partigruppen

19 Planlegger du å ta gjenvalg som kommunestyrerepresentant?

Sannsynligvis

Sannsynligvis ikke

Vet ikke

⊥

Tusen takk for hjelpen.
Vennligst returner skjemaet i vedlagte svarkonvolutt.

⊥

8